

Załącznik do Uchwały Nr XLIV/339/2014

Rady Miejskiej w Poniecu z dnia 7 listopada 2014r.

Strategia
Rozwiązywania Problemów Społecznych
Gminy Poniec
na lata 2014-2020

2014

SPIS TREŚCI

WSTĘP	3
I. CZĘŚĆ WPROWADZAJĄCA.....	4
1. STRUKTURA STRATEGII	4
2. UWARUNKOWANIA ZEWNĘTRZNE TWORZENIA STRATEGII	6
II. CZĘŚĆ DIAGNOSTYCZNO-ANALITYCZNA.....	18
1. POŁOŻENIE, POWIERZCHNIA, PODZIAŁ ADMINISTRACYJNY GMINY	18
2. INFRASTRUKTURA TECHNICZNA	18
3. KOMUNIKACJA I TRANSPORT	19
4. SYTUACJA DEMOGRAFICZNA	19
5. SYTUACJA GOSPODARCZA.....	21
6. PROBLEMY NA RYNKU PRACY	22
7. ZASOBY I WARUNKI MIESZKANIOWE	25
8. BEZDOMNOŚĆ	26
9. EDUKACJA	27
10. KULTURA	28
11. SPORT I REKREACJA.....	29
12. TURYSTYKA	30
13. SYTUACJA DZIECKA.....	31
14. OCHRONA ZDROWIA	34
15. BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE	35
16. POMOC SPOŁECZNA	35
17. SYTUACJA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH	44
18. PROBLEMY UZALEŻNIEŃ I PRZEMOCY W RODZINIE.....	45
19. PROBLEMY SPOŁECZNE W OPINII ŚRODOWISKA LOKALNEGO.....	49
20. SEKTOR POZARZĄDOWY	56
21. ANALIZA SWOT	57
22. PODSUMOWANIE DIAGNOZY	64
III. CZĘŚĆ PROGRAMOWA.....	66
1. MISJA, CELE STRATEGICZNE I OPERACYJNE, KIERUNKI DZIAŁAŃ	66
2. WDROŻENIE STRATEGII, MONITOROWANIE JEJ REALIZACJI.....	85
3. PROGRAMY I PROJEKTY	86
IV. UWAGI KOŃCOWE	88

WSTĘP

Zarządzanie strategiczne oparte na opracowywaniu, wdrażaniu i kontroli realizacji planów strategicznych, umożliwia dostosowanie funkcjonowania jednostek terytorialnych do zmian zachodzących w otoczeniu. W zakresie polityki społecznej na poziomie zarządzania lokalnego (gminnego) podstawową rolę wśród tego typu planów pełni strategia rozwiązywania problemów społecznych.

Strategia pozwala na racjonalizację lokalnej polityki społecznej, określa misję oraz wyznacza cele strategiczne i działania, których wdrożenie powinno w znaczny sposób przyczynić się do rozwiązania wielu problemów społecznych i zminimalizować skutki szeroko rozumianych kwestii społecznych. Dokument stanowi podstawę do realizacji stosunkowo trwałych wzorów interwencji społecznych, które mają przyczynić się do poprawy warunków życia mieszkańców, w szczególności tych, którzy są zagrożeni marginalizacją i wykluczeniem społecznym, i doprowadzić do integracji społecznej.

Niniejsza strategia została opracowana w Ośrodku Pomocy Społecznej w Poniecu przy merytorycznym wsparciu Ośrodka Kształcenia Służb Publicznych i Socjalnych – Centrum AV w Częstochowie. Pomoc zewnętrzna polegała głównie na doradztwie i systematyzacji układu głównych elementów wypracowanego dokumentu.

Strategia jest dokumentem uspołecznionym. W pracach nad nim uczestniczyli przedstawiciele samorządu lokalnego, środowisk pomocy społecznej, rynku pracy, oświaty, kultury, ochrony zdrowia, policji i sądownictwa, przedstawiciele organizacji pozarządowych, kościoła, mieszkańcy gminy oraz eksperci.

Dokument ma charakter kilkuletni; został przygotowany na lata 2014-2021. Jest zgodny z założeniami odnoszących się do polityki społecznej dokumentów strategicznych przygotowanych na poziomie europejskim, ogólnopolskim i samorządowym i umożliwia ubieganie się o środki zewnętrzne, m.in. z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej.

Strategia stanowi materiał wyjściowy do opracowania szczegółowych programów i projektów pomocy społecznej. Skuteczność wyznaczonych w niej działań pomocowych będzie zależała zarówno od posiadanych i pozyskanych przez gminę środków finansowych, jak i szerokiej, aktywnej i skoordynowanej współpracy przedstawicieli administracji samorządowej i partnerów społecznych, w tym organizacji pozarządowych.

I. CZĘŚĆ WPROWADZAJĄCA

1. STRUKTURA STRATEGII

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Poniec składa się z trzech zasadniczych części, tj. części wprowadzającej, diagnostyczno-analitycznej i programowej.

Część wprowadzająca zawiera informacje na temat organizacji strategii oraz uwarunkowań zewnętrznych (prawnych i strategiczno-programowych) tworzenia dokumentu.

Część diagnostyczno-analityczna zawiera informacje ogólne dotyczące gminy oraz diagnozę sytuacji społeczno-gospodarczej w gminie, która została oparta na badaniu źródeł zastanych, tj. danych pozyskanych z instytucji i organizacji działających w gminie bądź obejmujących zasięgiem działania jej mieszkańców, identyfikacji mocnych i słabych stron oraz szans i zagrożeń lokalnego systemu polityki społecznej (SWOT), a także analizie ankiet, skierowanych do przedstawicieli funkcjonujących w gminie placówek oświatowych oraz reprezentantów środowiska lokalnego (liderzy lokalni, mieszkańcy). Diagnoza została przeprowadzona w następujących obszarach:

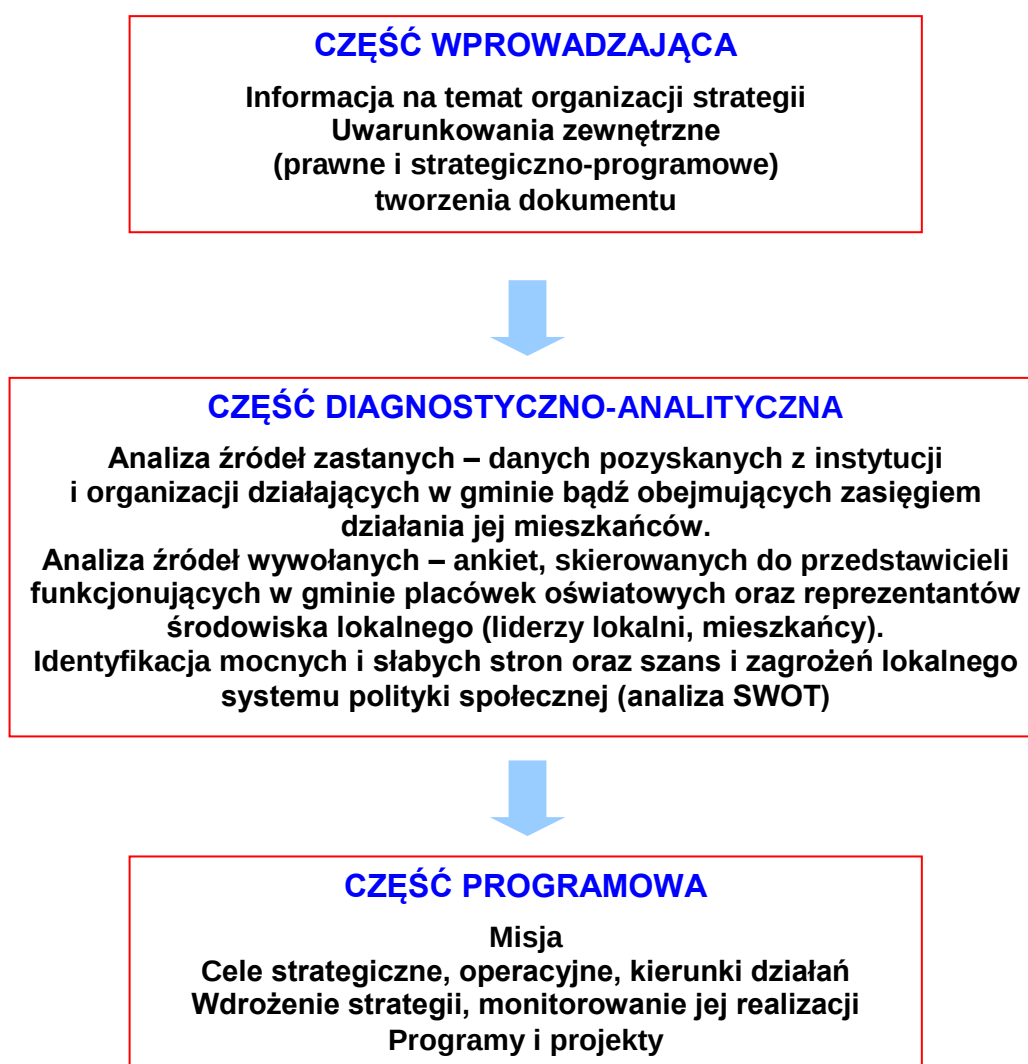
- Infrastruktura techniczna;
- Komunikacja i transport;
- Demografia;
- Gospodarka;
- Rynek pracy;
- Zasoby i warunki mieszkaniowe;
- Bezdomność;
- Edukacja;
- Kultura;
- Sport i rekreacja;
- Turystyka;
- Sytuacja dziecka;
- Ochrona zdrowia;
- Bezpieczeństwo publiczne;
- Pomoc społeczna;
- Sytuacja osób niepełnosprawnych;
- Problemy uzależnień i przemocy w rodzinie;
- Działalność organizacji pozarządowych.

Część programowa zawiera najistotniejsze założenia polityki społecznej gminy na najbliższe lata. Są one ujęte w formie misji, celów strategicznych, celów operacyjnych i kierunków działań. W części programowej są również wskazane podmioty realizujące strategię i współdziałające w jej realizacji, źródła finansowania i czas realizacji wyznaczonych w dokumencie działań. Ponadto przedstawione są ramy finansowe strategii, prognoza zmian oraz informacja na temat sposobu wdrożenia dokumentu oraz prowadzenia monitoringu jego realizacji.

Dla realnej oceny stopnia wdrożenia dokumentu jest przygotowany wykaz wskaźników monitoringowych. Część programowa zawiera także omówienie projektów zaproponowanych przez przedstawicieli instytucji gminy i organizacji pozarządowych działających w obszarze polityki społecznej.

Poniższy diagram prezentuje strukturę Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Poniec.

Diagram 1. Struktura dokumentu strategii

2. UWARUNKOWANIA ZEWNĘTRZNE TWORZENIA STRATEGII

2.1. PODSTAWY PRAWNE

Gminna strategia rozwiązywania problemów społecznych, podobnie jak inne dokumenty strategiczne przygotowywane na różnych szczeblach administracji publicznej, jest dokumentem uwarunkowanym prawnie. Obowiązek jej opracowania wynika wprost z art. 17 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2013 r., poz. 182 z późn. zm.), który w ramach zadań własnych gminy przewiduje „opracowanie i realizację gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka”.

Na treść i realizację gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych mają również wpływ inne akty prawne. Należą do nich:

- ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2013 r., poz. 594 z późn. zm.),
- ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz. U. z 2012 r., poz. 1356 z późn. zm.),
- ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2013 r., poz. 135 z późn. zm.),
- ustawa z 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (t.j. Dz. U. z 2013 r., poz. 1456 z późn. zm.),
- ustawa z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (t.j. Dz. U. z 2012 r., poz. 1228 z późn. zm.),
- ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2005 r. Nr 180, poz. 1493 z późn. zm.),
- ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t.j. Dz. U. z 2012 r., poz. 124 z późn. zm.),
- ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (t.j. Dz. U. z 2013 r., poz. 674, z późn. zm.),
- ustawa z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym (t.j. Dz. U. z 2011 r. Nr 43, poz. 225 z późn. zm.),

- ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (t.j. Dz. U. z 2011 r. Nr 127, poz. 721 z późn. zm.),
- ustawa z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych (t.j. Dz. U. z 2013 r., poz. 966 z późn. zm.),
- ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (t.j. Dz. U. z 2010 r. Nr 234, poz. 1536 z późn. zm.),
- ustawa z dnia 4 lutego 2011 r. o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3 (t.j. Dz. U. z 2013 r., poz. 1457),
- ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (t.j. Dz. U. z 2011 r., Nr 231, poz. 1375),
- ustawa z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustalaniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów (Dz. U. z 2014 r., poz. 567).

Podczas realizacji strategii zajdzie również potrzeba odwołania się do innych aktów prawnych, m.in. z zakresu edukacji, kultury, ochrony zdrowia i budownictwa socjalnego.

2.2. PODSTAWY STRATEGICZNO-PROGRAMOWE

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Poniec jest dokumentem zgodnym z dokumentami strategicznymi i programowymi, które funkcjonują na poziomie europejskim, ogólnopolskim, wojewódzkim, powiatowym i gminnym. Dokumenty te tworzą warunki do podejmowania działań opartych na zasadzie pomocniczości państwa przy wykorzystaniu zasobów tkwiących w środowiskach lokalnych i aktywności środowisk zagrożonych marginalizacją i wykluczeniem społecznym.

2.2.1. DOKUMENTY EUROPEJSKIE I KRAJOWE

Europa 2020 – Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu

Europa 2020 – Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu jest dokumentem, którego głównym celem jest wyjście z kryzysu, w jakim w ostatnich latach znalazła się gospodarka europejska, powrót na ścieżkę rozwoju i pozostanie na niej. Strategia, której założeniem jest stworzenie większej liczby

miejsz pracy i podniesienie standardu życia, obejmuje trzy wzajemnie ze sobą powiązane priorytety:

1. Rozwój inteligentny – rozwój gospodarki opartej na wiedzy i innowacji;
2. Rozwój zrównoważony – wspieranie gospodarki efektywniej korzystającej z zasobów, bardziej przyjaznej środowisku i bardziej konkurencyjnej;
3. Rozwój sprzyjający włączeniu społecznemu – wspieranie gospodarki o wysokim poziomie zatrudnienia, zapewniającej spójność społeczną i terytorialną.

Dokument zawiera również kilka nadrzędnych celów Unii Europejskiej do 2020 roku:

- zwiększenie stopy zatrudnienia osób w wieku 20-64 lata z obecnych 69% do co najmniej 75%,
- osiągnięcie poziomu inwestycji w działalności badawczo-rozwojowej równego 3% PKB, przede wszystkim poprzez poprawę warunków inwestowania w B+R przez sektor prywatny i opracowanie nowego wskaźnika umożliwiającego śledzenie procesów innowacji,
- ograniczenie emisji dwutlenku węgla co najmniej o 20% w porównaniu z poziomem z 1990 r. lub, jeśli pozwolą na to warunki, o 30%,
- zwiększenie udziału odnawialnych źródeł energii w całkowitym zużyciu energii do 20% oraz zwiększenie efektywności wykorzystania energii o 20%,
- ograniczenie liczby osób przedwcześnie kończących naukę szkolną do 10% z obecnych 15% oraz zwiększenie odsetka osób w wieku 30-34 lat posiadających wyższe wykształcenie z 31% do co najmniej 40%,
- ograniczenie liczby Europejczyków żyjących poniżej krajowej granicy ubóstwa o 25% poprzez wydobycie z ubóstwa 20 mln osób.

W ramach trzech priorytetów tematycznych przygotowano siedem projektów przewodnich. Projekt „**Unia innowacji**” ma na celu poprawę warunków ramowych i dostępu do finansowania badań i innowacji, co powinno wzmocnić rolę łańcucha innowacji i zwiększyć poziom inwestycji w całej Unii. Z kolei projekt „**Młodzież w drodze**” służy poprawie wyników systemów kształcenia oraz podniesieniu atrakcyjności europejskiego szkolnictwa wyższego na arenie międzynarodowej, a projekt „**Europejska agenda cyfrowa**” zakłada upowszechnienie szybkiego Internetu oraz umożliwienie gospodarstwom domowym i przedsiębiorstwom czerpanie korzyści z jednolitego rynku cyfrowego.

Projekt „**Europa efektywnie korzystająca z zasobów**” ma na celu uniezależnienie wzrostu gospodarczego od wykorzystania zasobów poprzez zmniejszenie udziału emisji węgla w europejskiej gospodarce, większe wykorzystanie odnawialnych źródeł energii,

modernizację transportu i propagowanie efektywności energetycznej, natomiast projekt „**Polityka przemysłowa w erze globalizacji**” służy poprawie otoczenia biznesu, szczególnie w odniesieniu do MŚP, oraz wspieraniu rozwoju silnej i zrównoważonej bazy przemysłowej, przygotowanej do konkurowania na rynkach światowych.

Celem projektu „**Program na rzecz nowych umiejętności i zatrudnienia**” jest modernizacja rynków pracy poprzez zwiększanie mobilności siły roboczej oraz rozwijanie kwalifikacji przez całe życie, co powinno podnieść współczynnik aktywności zawodowej i lepiej dopasować do siebie popyt i podaż na rynku pracy, a projekt „**Europejski program walki z ubóstwem**” zakłada zapewnienie spójności społecznej i terytorialnej, tak aby korzyści płynące ze wzrostu gospodarczego i zatrudnienia były szeroko dostępne, a osoby ubogie i wykluczone społecznie mogły żyć godnie i aktywnie uczestniczyć w życiu społecznym.

Wieloletnie Ramy Finansowe na lata 2014-2020

Wieloletnie Ramy Finansowe (WRF) na lata 2014-2020 określają priorytety Unii Europejskiej na najbliższe 7 lat, stanowiąc ramy zarówno polityczne, jak i budżetowe (odpowiadając na pytanie „w jakich obszarach UE powinna inwestować mniej lub więcej w przyszłości”).

Na wniosek Komisji Europejskiej objęto Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego, Europejski Fundusz Społeczny oraz Fundusz Spójności wspólnymi ramami strategicznymi, które obejmują również Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Europejski Fundusz Morski i Rybacki. Na podstawie przyjętych założeń w okresie programowania 2014-2020 Europejski Fundusz Społeczny zapewni finansowanie działań strukturalnych na rzecz spójności gospodarczej, społecznej i terytorialnej w ramach czterech głównych obszarów inwestycji: zatrudnienia, edukacji, włączenia społecznego i usprawniania administracji publicznej. Natomiast Europejski Fundusz Dostosowania do Globalizacji posłuży do finansowania pomocy na rzecz pracowników zwolnionych w następstwie poważnej zmiany strukturalnej oraz łagodzenia skutków, jakie dla rolników pociągają nowe umowy handlowe.

W dziedzinie wzrostu zatrudnienia i spójności wprowadzono nowy instrument, jakim jest zarządzany centralnie program „**Łącząc Europę**”, który ma na celu finansowanie priorytetowych przedsięwzięć infrastrukturalnych w dziedzinie energii, transportu oraz

technologii informacyjno-komunikacyjnych, których realizacja leży w interesie całej Unii Europejskiej.

Nowy program „**Zdrowie na rzecz wzrostu**” będzie ukierunkowany na działania o wyraźnej unijnej wartości dodanej, zgodnie z celami Strategii „Europa 2020”. Głównym celem programu jest współpraca z państwami członkowskimi UE w celu ochrony obywateli przed transgranicznymi zagrożeniami zdrowotnymi, osiągnięcia większej stabilności usług opieki zdrowotnej oraz poprawy stanu zdrowia społeczeństwa, przy jednoczesnym zachęcaniu do innowacji w dziedzinie ochrony zdrowia.

Narodowa Strategia Integracji Społecznej

Narodowa Strategia Integracji Społecznej jest dokumentem, którego celem jest pomoc w procesie włączania się Polski w realizację drugiego z celów Strategii Lizbońskiej stawiającego na modernizację europejskiego modelu socjalnego, inwestowanie w ludzi oraz zwalczanie wykluczenia społecznego. Działania w tym zakresie mają przyczynić się do:

- dostosowania edukacji i szkolenia do wymogów życia i pracy w społeczeństwie opartym na wiedzy,
- rozwijania aktywnej polityki zatrudnienia przyczyniającej się do tworzenia większej liczby lepszych miejsc pracy,
- modernizacji systemu ochrony socjalnej, w tym systemów emerytalnych i ochrony zdrowia, m.in. w celu zapewnienia ich finansowej stabilności oraz odpowiedniej koordynacji z celami polityki edukacyjnej i polityki zatrudnienia,
- wspierania integracji społecznej, aby uniknąć pojawienia się trwale zmarginalizowanej klasy ludzi niezdolnych do funkcjonowania w społeczeństwie opartym na wiedzy.

W ramach kilkunastu obszarów życia społecznego wyznaczonych w Narodowej Strategii Integracji Społecznej sformułowano następujące priorytety:

- wzrost uczestnictwa dzieci w wychowaniu przedszkolnym,
- poprawa jakości kształcenia na poziomie gimnazjalnym i średnim,
- upowszechnienie kształcenia wyższego i jego lepsze dostosowanie do potrzeb rynku pracy,
- rekompensowanie deficytów rozwoju intelektualnego i sprawnościowego dzieci,
- radykalne ograniczenie ubóstwa skrajnego,
- ograniczenie tendencji do wzrostu różnic dochodowych,
- ograniczenie bezrobocia długookresowego,

- zmniejszenie bezrobocia młodzieży,
- zwiększenie poziomu zatrudnienia wśród osób niepełnosprawnych,
- zwiększenie liczby uczestników w aktywnej polityce rynku pracy – ALMP,
- upowszechnienie kształcenia ustawicznego,
- wydłużenie przeciętnego dalszego trwania życia w sprawności,
- powszechne ubezpieczenie zdrowotne,
- kobiety i dzieci objęte programami zdrowia publicznego,
- wzrost dostępu do lokali (mieszkań) dla grup najbardziej zagrożonych bezdomnością,
- dostęp do pracowników socjalnych,
- rozwój pomocy środowiskowej – zwiększenie liczby osób objętych usługami pomocy środowiskowej,
- zaangażowanie obywateli w działalność społeczną,
- realizacja NSIS przez samorządy terytorialne,
- dostęp do informacji obywatelskiej i poradnictwa.

Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020 (PO WER)

W nowej perspektywie finansowej 2014-2020 Europejski Fundusz Społeczny będzie współfinansował krajowy Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój na lata 2014-2020 (PO WER), który został przyjęty uchwałą Rady Ministrów RP w dniu 8 stycznia 2014 roku. Program powstał w odpowiedzi na potrzeby reform w obszarach zatrudnienia, włączenia społecznego, edukacji, szkolnictwa wyższego, zdrowia i dobrego rządzenia.

Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój będzie również wspierać innowacje społeczne oraz współpracę ponadnarodową w wyżej wymienionych obszarach, a także wdrażanie w naszym kraju „Inicjatywy na rzecz zatrudnienia osób młodych”. Program jest ukierunkowany na następujące obszary:

- realizację działań skierowanych do młodych, bezrobotnych osób w wieku od 15 do 24 roku życia i poprawę ich sytuacji na rynku pracy w ramach **„Inicjatywy na rzecz zatrudnienia osób młodych”** i **„Gwarancji dla młodzieży”**,
- wdrożenie reform systemów i struktur w wybranych obszarach polityk publicznych, kluczowych z punktu widzenia Strategii „Europa 2020” i krajowych programów reform,
- wspieranie jakości, skuteczności i otwartości szkolnictwa wyższego jako instrumentu budowy gospodarki opartej o wiedzę,

- poszukiwanie nietypowych, innowacyjnych, stosowanych w innych krajach metod rozwiązywania problemów społecznych,
- realizację programów w zakresie mobilności ponadnarodowej.

Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój wraz z 16 współfinansowanymi z Europejskiego Funduszu Społecznego regionalnymi programami operacyjnymi stanowi spójną całość, obejmującą interwencje w obszarach zatrudnienia, włączenia społecznego, edukacji oraz dobrego rządzenia. Przy tym PO WER obejmuje 32% przyznanych Polsce środków Europejskiego Funduszu Społecznego, natomiast dla 16 regionalnych programach operacyjnych przeznaczono łącznie 68% tych środków.

2.2.2. DOKUMENTY REGIONALNE I LOKALNE

Strategia Rozwoju Województwa Wielkopolskiego do 2020 roku

Strategia Rozwoju Województwa Wielkopolskiego do 2020 roku jest dokumentem, który określa cele polityki rozwoju prowadzonej w regionie, w tym polityki społecznej. W jej ramach sformułowano wizję rozwoju („Wielkopolska powinna być regionem zintegrowanym, konkurencyjnym”) i misję województwa („Skupienie wszystkich podmiotów publicznych działających na rzecz wzrostu konkurencyjności regionu i poprawy warunków życia mieszkańców. Uzyskanie efektu synergii poprzez stworzenie spójnej koncepcji wykorzystania środków publicznych”) oraz wyznaczono cel generalny („Poprawa jakości przestrzeni województwa, systemu edukacji, rynku pracy, gospodarki oraz sfery społecznej skutkująca wzrostem poziomu życia mieszkańców”), cele strategiczne, operacyjne i horyzontalne.

Założenia polityki społecznej ujęto w ramach celów strategicznych 3 i 4 oraz służących ich osiągnięciu celów operacyjnych.

Cel strategiczny 3. Wzrost kompetencji mieszkańców i promocja zatrudnienia.

- Ograniczanie barier w dostępie do edukacji.
- Poprawa jakości oraz wzrost różnorodności form kształcenia.
- Rozwój przedsiębiorczości i promocja samozatrudnienia.
- Poprawa organizacji rynku pracy.

Cel strategiczny 4. Wzrost spójności i bezpieczeństwa społecznego.

- Poprawa sytuacji demograficznej oraz stanu zdrowia mieszkańców.
- Poprawa warunków mieszkaniowych.
- Rozwój usług socjalnych.

- Wzrost bezpieczeństwa.
- Ograniczenie skali patologii oraz wykluczeń społecznych.
- Budowa kapitału społecznego na rzecz społeczeństwa obywatelskiego.
- Wzrost udziału sportu i rekreacji w życiu mieszkańców regionu.

Wielkopolski Regionalny Program Operacyjny na lata 2014-2020 (WRPO 2014+)

– Projekt

Projekt Wielkopolskiego Regionalnego Programu Operacyjnego na lata 2014-2020 (WRPO 2014+) jest obecnie w fazie konsultacji. Dokument stanowi instrument polityki regionalnej województwa, a wyznaczonym celem głównym jest „poprawa konkurencyjności i spójności województwa”.

Przewidywane w programie działania pozwolą na wniesienie wkładu województwa wielkopolskiego w realizację celu Strategii Europa 2020. Działania zostały pogrupowane wokół osi priorytetowych, w przyporządkowanych im priorytetach inwestycyjnych, ukierunkowanych na realizację celów szczegółowych. Spośród nich zagadnień z zakresu polityki społecznej dotyczą następujące:

- Oś priorytetowa 6. Rynek pracy

PRIORYTET INWESTYCYJNY: Dostęp do zatrudnienia dla osób poszukujących pracy i osób biernych zawodowo, w tym długotrwale bezrobotnych oraz oddalonych od rynku pracy, także poprzez lokalne inicjatywy na rzecz zatrudnienia oraz wspieranie mobilności pracowników

Cel szczegółowy: Wzrost zatrudnienia osób bezrobotnych, poszukujących pracy i biernych zawodowo.

PRIORYTET INWESTYCYJNY: Praca na własny rachunek, przedsiębiorczość i tworzenie przedsiębiorstw, w tym innowacyjnych mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw

Cel szczegółowy: Wzrost samozatrudnienia i przedsiębiorczości mieszkańców.

PRIORYTET INWESTYCYJNY: Równość mężczyzn i kobiet we wszystkich dziedzinach, w tym dostęp do zatrudnienia, rozwój kariery, godzenie życia zawodowego i prywatnego oraz promowanie równości wynagrodzeń za taką samą pracę

Cel szczegółowy: Wzrost zatrudnienia osób wyłączonych z rynku pracy ze względu na brak możliwości godzenia życia zawodowego z prywatnym

PRIORYTET INWESTYCYJNY: Aktywne i zdrowe starzenie się

Cel szczegółowy: Wydłużenie czasu aktywności zawodowej

- Oś priorytetowa 7. Włączenie społeczne

PRIORYTET INWESTYCYJNY: Aktywne włączenie, w tym z myślą o promowaniu równych szans aktywnego uczestnictwa i zwiększania szans na zatrudnienie

Cel szczegółowy: Wzrost aktywności społecznej i zawodowej osób wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem

PRIORYTET INWESTYCYJNY: Ułatwianie dostępu do przystępnych cenowo, trwałych oraz wysokiej jakości usług, w tym opieki zdrowotnej i usług socjalnych świadczonych w interesie ogólnym

Cel szczegółowy: Zwiększenie dostępności do dobrej jakości usług społecznych i zdrowotnych

PRIORYTET INWESTYCYJNY: Wspieranie przedsiębiorczości społecznej i integracji zawodowej w przedsiębiorstwach społecznych oraz ekonomii społecznej i solidarnej w celu ułatwiania dostępu do zatrudnienia

Cel szczegółowy: Wzrost zatrudnienia w podmiotach ekonomii społecznej oraz zwiększenie dostępności do dobrej jakości usług dla podmiotów ekonomii społecznej

- Oś priorytetowa 8. Edukacja

PRIORYTET INWESTYCYJNY: Ograniczenie i zapobieganie przedwczesnemu kończeniu nauki szkolnej oraz zapewnianie równego dostępu do dobrej jakości wczesnej edukacji elementarnej oraz kształcenia podstawowego, gimnazjalnego i ponadgimnazjalnego, z uwzględnieniem formalnych, nieformalnych i pozaformalnych ścieżek kształcenia umożliwiających ponowne podjęcie kształcenia i szkolenia

Cel szczegółowy: Zwiększenie dostępności do dobrej jakości edukacji przedszkolnej i szkolnej

PRIORYTET INWESTYCYJNY: Wyrównywanie dostępu do uczenia się przez całe życie o charakterze formalnym i nieformalnym wszystkich grup wiekowych, poszerzanie wiedzy, podnoszenie umiejętności i kompetencji siły roboczej oraz promowanie elastycznych ścieżek kształcenia, w tym poprzez doradztwo zawodowe i potwierdzanie nabytych kompetencji

Cel szczegółowy: Wzrost udziału osób dorosłych w kształceniu ustawicznym

PRIORYTET INWESTYCYJNY: Lepsze dostosowanie systemów kształcenia i szkolenia do potrzeb rynku pracy, ułatwianie przechodzenia z etapu kształcenia do etapu zatrudnienia oraz wzmacnianie systemów kształcenia i szkolenia zawodowego i ich jakości, w tym poprzez mechanizmy prognozowania umiejętności, dostosowania programów nauczania oraz tworzenia i rozwoju systemów uczenia się poprzez praktyczną naukę zawodu realizowaną w ścisłej współpracy z pracodawcami

Cel szczegółowy: Zwiększenie dostępności do dobrej jakości kształcenia i szkolenia zawodowego

- Oś priorytetowa 9. Infrastruktura dla kapitału ludzkiego

PRIORYTET INWESTYCYJNY: Inwestycje w infrastrukturę zdrowotną i społeczną

Cel szczegółowy: Poprawa stanu infrastruktury zdrowotnej i społecznej

PRIORYTET INWESTYCYJNY: Wspieranie rewitalizacji fizycznej, gospodarczej i społecznej ubogich społeczności na obszarach miejskich i wiejskich

Cel szczegółowy: Rewitalizacja i restrukturyzacja obszarów problemowych

PRIORYTET INWESTYCYJNY: Inwestowanie w kształcenie, szkolenie oraz szkolenie zawodowe na rzecz zdobywania umiejętności i uczenia się przez całe życie poprzez rozwój infrastruktury edukacyjnej i szkoleniowej

Cel szczegółowy: Poprawa stanu infrastruktury edukacyjnej i szkoleniowej

Strategia Polityki Społecznej dla Województwa Wielkopolskiego do 2020 roku

Ze względu na swój dalekosiężny charakter strategia budowana na poziomie lokalnym musi uwzględniać i brać pod uwagę przesłanki zawarte w dokumentach strategicznych podmiotów, z którymi powiat współpracuje na zasadzie partnerstwa. Jednym z nich jest samorząd województwa wielkopolskiego.

Zgodnie dokumentem Zaktualizowanej Strategii Rozwoju Województwa Wielkopolskiego do 2020 roku polityka społeczna województwa wielkopolskiego stanowi integralną część rozwoju, czemu mają sprzyjać i dawać gwarancję pewne ustalenia.

Realizacja strategii i polityki społecznej województwa wielkopolskiego sprzyjać ma:

- zrównoważonemu rozwojowi,
- budowaniu spójnych i funkcjonalnych społeczności,
- ochronie podmiotowości i promocji zaradności obywateli,
- ustaleniu pewnego minimum i hierarchii chronionych zasad i priorytetów,
- realnemu udziałowi podmiotów niepublicznych w tworzeniu i realizacji programów społecznych.

W celu realizacji tej strategii sformułowano następujące priorytety:

- Priorytet I: Wielkopolska równych szans i możliwości
- Priorytet II: Zdrowi Wielkopolanie
- Priorytet III: Bezpieczna Wielkopolska (bezpieczeństwo publiczne i socjalne)
- Priorytet IV: Wielkopolska Obywatelska

- Priorytet V: Samorząd Województwa Wielkopolskiego partnerem, doradcą i konsultantem lokalnych podmiotów polityki społecznej.

Priorytety strategiczne rozpisane zostały na cele operacyjne i zadania adresowane do:

- Dzieci i młodzieży
- Seniorów
- Osób z ograniczeniem sprawności
- Osób z kręgu wysokiego ryzyka socjalnego.

Ustalenia tego dokumentu mają duże znaczenie ze względu na konieczność uwzględnienia i realizacji jednego z trzech celów strategii Europa 2020, jakim jest rozwój sprzyjający włączeniu społecznemu i wspieranie gospodarki o wysokim poziomie zatrudnienia, zapewniającej spójność społeczną i terytorialną.

Plan Rozwoju Lokalnego Powiatu Gostyńskiego na lata 2007-2015

Plan Rozwoju Lokalnego odnosi się do obszaru powiatu gostyńskiego. Cele i zadania zawarte w Planie są spójne z dokumentami krajowymi, Strategią Rozwoju Województwa Wielkopolskiego, Wielkopolskim Regionalnym Programem Operacyjnym oraz Strategią Zrównoważonego Rozwoju Powiatu Gostyńskiego. Realizacja zadań odbywa się w ramach trzech priorytetów i wyznaczonych celów szczegółowych:

1. Zwiększenie potencjału ekonomicznego powiatu

- Zwiększona spójność terytorialna powiatu i wysoka jakość infrastruktury komunikacyjnej.
- Infrastruktura drogowa powiatu powiązana z zewnętrznymi systemami komunikacyjnymi.
- Duże możliwości i dobre warunki inwestycyjne w powiecie.
- Silna przedsiębiorczość i prężność małych firm.
- Rozwinięte innowacyjne formy współpracy przedsiębiorstw.
- Zwiększona rola turystyki w gospodarce regionu.
- Wypromowane lokalne produkty – dobra marka.

2. Rozwój i integracja społeczna, kapitał ludzki

- System edukacji elastyczny i dostosowujący się do potrzeb rynku pracy.
- Silny trzeci sektor, aktywny także w obszarze rynku pracy i polityki społecznej.
- Dostęp do pozyskania nowych umiejętności i kwalifikacji.

- Odpowiednie przygotowanie zawodowe.
- Dobra, rozwinięta infrastruktura edukacyjna.
- Infrastruktura i usługi na rzecz społeczeństwa informatycznego.

3. Poprawa jakości życia

- Ochrona zasobów przyrodniczych powiatu.
- Racjonalna i proekologiczna gospodarka energią ciepłą i odpadami.
- Dobra infrastruktura komunikacyjna.
- Dobra jakość usług medycznych.
- Silny i aktywny sektor pozarządowy.
- Zróżnicowana gospodarka wiejska – wielofunkcyjność wsi.
- Aktywność na obszarach wiejskich.
- Zachowane, bogate dziedzictwo kulturowe.

Strategia Rozwoju Gminy Poniec na lata 2007-2014

Strategia rozwoju Gminy Poniec na lata 2007-2014 wskazuje podstawowe cele strategiczne, planowane do realizacji w założonym okresie oraz sposoby ich wdrażania. Misja gminy Poniec, którą jest poprawa komfortu życia mieszkańców, determinuje działania wpływające na wdrażanie Strategii. Konkretnie działania (projekty) realizowane w powiązaniu z poszczególnymi celami operacyjnymi włączone zostały do dokumentu jako załącznik.

W dokumencie wyznaczono następujące cele strategiczne dla Gminy Poniec:

Cel I. Poprawa stanu infrastruktury technicznej i społecznej,

Cel II. Wsparcie lokalnej gospodarki,

Cel III. Rozwój usług dla mieszkańców,

Cel IV. Zwiększenie absorpcji środków finansowych UE oraz innych grantów.

II. CZĘŚĆ DIAGNOSTYCZNO-ANALITYCZNA

1. POŁOŻENIE, POWIERZCHNIA, PODZIAŁ ADMINISTRACYJNY GMINY

Gmina Poniec jest gminą miejsko-wiejską, położoną w województwie wielkopolskim, w zachodniej części powiatu gostyńskiego. Gmina leży w środkowej części rejonu leszczyńskiego na Wysoczyźnie Leszczyńskiej. Siedziba władz gminy – masto Poniec – położone jest w odległości ok. 20 km od Leszna, Gostynia i Rawicza.

Gmina zajmuje powierzchnię 132,3 km² i obejmuje miasto Poniec oraz 20 sołectw: Bączylas, Bogdanki, Czarkowo, Drzewce, Dzięczyna, Grodzisko, Janiszewo, Łęka Mała, Łęka Wielka, Miechcin, Poniec, Rokosowo, Sarbinowo, Szurkowo, Śmiłowo, Teodozewo, Waszkowo, Wydawy, Zawada i Żytowiecko.

2. INFRASTRUKTURA TECHNICZNA

Poziom rozwoju infrastruktury technicznej w gminie Poniec jest zróżnicowany. Gmina jest w 100% zwodociągowana. Zaopatrzeniem w wodę na terenie gminy Poniec zajmuje się Gminny Zakład Wodociągów i Kanalizacji, który posiada dwie studnie głębinowe dla stacji wodociągowej „Drzewce” i jedną studnię dla stacji wodociągowej „Dzięczyna”. Na terenie gminy działa jedna, mechaniczno-biologiczna oczyszczalnia ścieków. W gminie, dalszych inwestycji wymaga sieć kanalizacyjna (do której dostęp ma jedynie ok. 11% ludności) oraz sieć gazowa.

Dane szczegółowe na temat sieci wodociągowej, kanalizacyjnej gazowej i drogowej w gminie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 1. Infrastruktura techniczna w gminie w 2012 roku

sieć wodociągowa	
długość czynnej sieci wodociągowej (w km)	70,6
liczba ludności korzystających z sieci wodociągowej	2.931
sieć kanalizacyjna	
długość czynnej sieci kanalizacyjnej (w km)	30
liczba ludności korzystających z sieci kanalizacyjnej	853
sieć gazowa	
długość czynnej sieci gazowej (w m)	16,8
liczba budynków mieszkalnych z dostępem do sieci gazowej	710

sieć drogowa	
długość dróg publicznych w gminie ogółem (w km)	57,7
w tym długość dróg gminnych w mieście (w km)	8,1
gospodarka odpadami	
liczba oczyszczalni ścieków	1

Dane Urzędu Miejskiego w Poniecu.

3. KOMUNIKACJA I TRANSPORT

Przez obszar gminy Poniec przechodzą drogi powiatowe: 788p relacji Poniec – Osieczna – Lipno, 816p relacji Poniec – Kawcze – Rawicz, 811p relacji Gostyń – Poniec – Bojanowo – Góra oraz 792p relacji Leszno – Rydzyna – Poniec – Krobia – Krotoszyn.

Ponadto przez teren miasta i gminy biegnie dwutorowa linia kolejowa Głogów – Wschowa – Leszno – Krotoszyn.

Dobre połączenia komunikacyjne w gminie mają mieszkańcy Leszna. Z trudnościami komunikacyjnymi zmagają się natomiast mieszkańcy Gostynia i Rawicza.

Usługi komunikacyjne w gminie świadczą: Polskie Koleje Państwowe i Państwowa Komunikacja Samochodowa.

4. SYTUACJA DEMOGRAFICZNA

Na koniec 2012 roku gmina Poniec liczyła 7.936 mieszkańców, w tym 4.050 kobiet, które stanowiły 51% ogółu ludności. Gęstość zaludnienia w gminie wynosiła 60 osób na km².

Struktura wiekowa mieszkańców gminy ulegała zmianom. W latach 2010-2012 liczba dzieci i młodzieży spadała, liczba osób w wieku produkcyjnym wahała się, a liczba osób starszych rosła. Dane szczegółowe w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 2. Struktura wiekowa ludności gminy w latach 2010-2012

	2010 r.	2011 r.	2012 r.
liczba osób w wieku przedprodukcyjnym	1.607	1.596	1.548
liczba osób w wieku produkcyjnym	5.126	5.137	5.112
liczba osób w wieku poprodukcyjnym	1.211	1.230	1.276
ogółem	7.944	7.963	7.936

Dane Urzędu Miejskiego w Poniecu.

Sytuacja demograficzna kształtowana jest przez takie wskaźniki, jak będący różnicą między liczbą urodzeń żywych i zgonów przyrost naturalny oraz saldo migracji, która odbywa się zarówno w ruchu wewnętrznym, jak i zagranicznym. Dane szczegółowe w tym zakresie odnoszące się do gminy przedstawiają poniższe tabele.

Tabela 3. Ruch naturalny ludności gminy w latach 2010-2012

	2010 r.	2011 r.	2012 r.
liczba urodzeń żywych	103	112	98
liczba zgonów	63	89	60
przyrost naturalny	40	23	38

Dane Urzędu Miejskiego w Poniecu.

Tabela 4. Ruch migracyjny ludności gminy w latach 2010-2012

	2010 r.	2011 r.	2012 r.
saldo migracji w ruchu wewnętrznym	3	4	-12
saldo migracji w ruchu zagranicznym	-2	-2	0
saldo migracji ogółem	1	2	-12

Dane Głównego Urzędu Statystycznego.

Saldo migracji w latach 2010-2012 zmieniało się na niekorzyść (z 1 w 2010 r. do -12 w 2012 r.). Migracja ludności do i z gminy odbywała się głównie w ruchu wewnętrznym.

Biorąc pod uwagę powyższe dane i próbując dokonać prognozy ludności gminy na najbliższe lata, należy zwrócić uwagę na zmniejszającą się liczbę dzieci i młodzieży oraz zwiększającą się liczbę osób starszych. Bardzo istotną kwestią jest również duża ilość osób w wieku produkcyjnym w stosunku do osób w wieku przedprodukcyjnym. Aktualnie różnica pomiędzy osobami w wieku produkcyjnym, a poprodukcyjnym jest właściwa, gdyż liczba osób w wieku produkcyjnym jest ponad 4 razy większa. W przyszłości jednak ta tendencja się odwróci i osób w wieku poprodukcyjnym będzie znacznie więcej niż w wieku produkcyjnym.

Powyższe tendencje demograficzne będą wymagały dopasowania usług społecznych do potrzeb zarówno dzieci i młodzieży, jak i seniorów. W przypadku tych pierwszych konieczne będzie dostosowanie dostępu do wychowania, edukacji, kultury, sportu i rekreacji, tym drugim trzeba będzie natomiast udzielić stosownej pomocy materialnej i rzeczowej, ułatwić im korzystanie z usług medycznych, opiekuńczych i rehabilitacyjnych oraz różnorodnych form aktywnego spędzania czasu wolnego.

5. SYTUACJA GOSPODARCZA

Gmina Poniec jest gminą typowo rolniczą. Struktura jakościowa gruntów ornych jest dobra, 68% gruntów ornych zalicza się do klasy bonitacji IIIa-IVa. Rolnictwo w gminie charakteryzuje się wysoką efektywnością produkcyjną i zajmuje czołowe miejsca zarówno w Wielkopolsce jak i w kraju. Wiodącą formą gospodarowania w rolnictwie jest sektor indywidualny prowadzący produkcją mieszaną. W strukturze zasiewów dominują zboża, znaczącą pozycję zajmują buraki cukrowe oraz warzywa głównie pomidory. Poniższa tabela przedstawia dane szczegółowe na temat struktury użytków rolnych w gminie.

Tabela 5. Użytki rolne, lasy i grunty leśne, pozostałe grunty i nieużytki w 2012 roku

powierzchnia użytków rolnych ogółem (w ha)		10.155
w tym:	grunty orne (w ha)	8.362
	sady(w ha)	38
	łąki i pastwiska (w ha)	1.422
powierzchnia lasów i gruntów leśnych (w ha)		2.429
powierzchnia pozostałych gruntów i nieużytków (w ha)		590

Dane Urzędu Miejskiego w Poniecu.

W latach 2010-2012 liczba podmiotów gospodarczych funkcjonujących w gminie ulegała wahaniom (602 w 2010 r., 592 w 2011 r., 617 w 2012 r.). Dominującymi branżami były: handel i usługi w zakresie napraw oraz budownictwo. Dane szczegółowe na temat podmiotów gospodarczych w gminie przedstawiają poniższe tabele.

Tabela 6. Podmioty gospodarcze w gminie w poszczególnych sekcjach Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD 2007) na koniec 2012 roku

sekcja	liczba podmiotów
rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	13
przetwórstwo przemysłowe	11
budownictwo	83
handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	136
transport i gospodarka magazynowa	32
działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	8
informacja i komunikacja	5
działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	3
inne sekcje	122

Dane Urzędu Miejskiego w Poniecu.

Tabela 7. Podmioty gospodarcze w gminie według sektorów własnościowych w latach 2010-2012

	2010 r.	2011 r.	2012 r.
liczba podmiotów w sektorze publicznym	18	18	18
liczba podmiotów w sektorze prywatnym	584	574	599
liczba podmiotów ogółem	602	592	617

Dane Głównego Urzędu Statystycznego.

6. PROBLEMY NA RYNKU PRACY

Problemy na rynku pracy, objawiające się niedostateczną liczbą miejsc pracy, prowadzą do obniżenia standardu życia ludności. Długotrwale pozostawanie bez zatrudnienia ogranicza szanse na podjęcie pracy, przyczynia się do ubożenia ludności, a nawet prowadzi do wykluczenia społecznego.

Według danych Powiatowego Urzędu Pracy w Gostyniu, liczba osób bezrobotnych w analizowanym okresie wahała się (386 w 2010 r., 390 w 2011 r. i 341 w 2013 r.). Wśród pozostających bez pracy większość w 2011 i 2013 r. stanowili mężczyźni, których liczba na koniec kolejnych tych lat wyniosła odpowiednio 213 i 180. Dane szczegółowe w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 8. Bezrobotni w gminie według płci i ich udział w liczbie ludności w wieku produkcyjnym w latach 2010-2012

	2010 r.	2011 r.	2013 r.
liczba bezrobotnych w gminie	386	390	341
udział bezrobotnych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym	7,5%	7,6%	6,7%
liczba bezrobotnych kobiet w gminie	191	213	180
udział kobiet w liczbie bezrobotnych	49,5%	54,6%	52,8%

Dane Powiatowego Urzędu Pracy w Gostyniu.

Uzupełnienie powyższych danych stanowią przedstawione w kolejnej tabeli informacje na temat stopy bezrobocia, jaką odnotowano w latach 2010-2013 w powiecie gostyńskim, województwie wielkopolskim i w kraju.

Tabela 9. Stopa bezrobocia w powiecie, województwie i w kraju w latach 2010-2012

	2010 r.	2011 r.	2012 r.	2013 r.
stopa bezrobocia w powiecie gostyńskim	12,5%	12,3%	12,3%	11,9%
stopa bezrobocia w województwie wielkopolskim	9,2%	9,1%	9,9%	9,6%
stopa bezrobocia w kraju	12,4%	12,5%	13,4%	13,4%

Dane Głównego Urzędu Statystycznego.

W latach 2010-2013 stopa bezrobocia w powiecie gostyńskim malała. Stopa bezrobocia w województwie wielkopolskim ulegała wahaniom i była niższa niż w powiecie i kraju. Dla scharakteryzowania problemu bezrobocia w gminie ważna jest analiza danych dotyczących podziału bezrobotnych według wieku, czasu pozostawania bez pracy, stażu pracy i wykształcenia, a także rodzaju działalności ostatniego miejsca pracy oraz oferty pracy. Dane szczegółowe w tym zakresie na koniec 2013 roku przedstawiają poniższe tabele.

Tabela 10. Bezrobotni w gminie na koniec 2013 roku według wieku, czasu pozostawania bez pracy, stażu pracy i wykształcenia

		liczba bezrobotnych		udział kobiet (w %)			liczba bezrobotnych		udział kobiet (w %)
		ogółem	kobiet				ogółem	kobiet	
wiek	18-24 lata	74	48	64,9%	staż pracy	bez stażu	40	28	70%
	25-34 lata	119	64	53,8%		do 1 roku	31	21	67,7%
	35-44 lata	51	31	60,8%		1-5 lat	94	65	69,1%
	45-54 lata	55	27	49,1%		5-10 lat	61	26	42,6%
	55-59 lat	29	10	34,5%		10-20 lat	62	30	48,4%
	60-64 lata	13	X	X		20-30 lat	37	9	24,3%
czas pozostawania bez pracy	do 1 miesiąca	40	20	50%	wykształcenie	30 lat i więcej	16	1	6,3%
	1-3 miesiące	58	28	48,3%		wyższe	30	19	63,3%
	3-6 miesięcy	65	36	55,4%		policealne i śr. zawodowe	72	48	66,7%
	6-12 miesięcy	70	36	51,4%		średnie ogólnokształcące	13	7	53,8%
	12-24 miesiące	61	35	57,4%		zasadnicze zawodowe	123	61	49,6%
	pow. 24 miesięcy	47	25	53,2%		gimnazjalne i niższe	103	45	43,7%

Dane Powiatowego Urzędu Pracy w Gostyniu.

Na koniec 2013 roku wśród bezrobotnych w gminie największe grupy stanowiły osoby młode w wieku 18-34 lata, osoby pozostające bez zatrudnienia od 3-12 miesięcy (w sumie 135 osób) oraz od 12 do 24 miesięcy (61 osób), osoby ze stażem pracy od roku do 5 lat (94 osoby), a także osoby z wykształceniem zasadniczym zawodowym (123 osoby) oraz gimnazjalnym i niższym (103 osoby).

Największy udział kobiet w ogóle bezrobotnych odnotowano wśród osób w wieku 18-24 lata (64,9%), osób pozostających bez pracy długotrwale, powyżej 12 miesięcy (57,4%), osób bez stażu pracy (70%) i ze stażem pracy 1-5 lat (69,1%) oraz, co budzi niepokój, osób z wykształceniem policealnym i średnim zawodowym (66,7%) i wyższym (63,3%).

Tabela 11. Bezrobotni w gminie na koniec 2013 roku według wybranych rodzajów działalności ostatniego miejsca pracy oraz oferty pracy

rodzaj działalności ostatniego miejsca pracy	liczba bezrobotnych	liczba ofert pracy
rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	33	0
przetwórstwo przemysłowe	68	0
budownictwo	50	0
handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	54	0
działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	10	0
transport i gospodarka magazynowa	7	0
Informacja i komunikacja	1	0
działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	2	0
działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	1	0
działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	17	0
administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	10	0
edukacja	2	0
opieka zdrowotna i pomoc społeczna	4	0
działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	4	0
pozostała działalność usługowa	20	0

Dane Powiatowego Urzędu Pracy w Gostyniu.

Na koniec 2013 roku wśród bezrobotnych w gminie dominowały osoby, dla których ostatnimi miejscami pracy były podmioty gospodarcze prowadzące działalność w takich działach, jak: przetwórstwo przemysłowe (68 osób), handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle (54), budownictwo (50) oraz rolnictwo, leśnictwo i rybactwo (33). Na koniec 2013 roku nie była dostępna żadna oferta pracy z ww. rodzajów działalności gospodarczych.

Z powyższych danych wynika, że programami aktywizującymi osoby bezrobotne z gminy należy objąć przede wszystkim osoby z krótkim stażem pracy, którym powinno się zapewnić możliwość poszerzenia doświadczenia zawodowego lub podjęcia pierwszej pracy. Nie należy również zapominać o osobach mających za sobą kilkanaście lat pracy, którym powinno się zapewnić możliwość przekwalifikowania, aby wzmocnić ich konkurencyjność na rynku pracy. W szczególności dotyczy to tych, którzy przed zwolnieniem z pracy byli zatrudnieni w przetwórstwie przemysłowym, handlu hurtowym i detalicznym oraz budownictwie.

Ze względu na to, że problem bezrobocia w gminie w największym stopniu osiągał osoby z wykształceniem zasadniczym zawodowym oraz gimnazjalnym i niższym, warto nadal zachęcać młodzież do zdobywania wykształcenia, natomiast w przypadku osób pozostających na rynku pracy bez zatrudnienia, szczególny nacisk należy położyć na doksztalcanie oraz podniesienie lub zmianę kwalifikacji zawodowych.

7. ZASOBY I WARUNKI MIESZKANIOWE

Zasoby i warunki mieszkaniowe ludności determinują w znacznym stopniu jakość jej bytowania. Niejednokrotnie określają również granice możliwości realizowania własnych aspiracji życiowych.

W latach 2010-2012 liczba budynków mieszkalnych w gminie Poniec zwiększała się (z 1.521 w 2010 r. do 1.538 w 2012 r.), tak samo jak liczba mieszkań komunalnych pozostających w zasobach mieszkaniowych gminy (z 2.177 w 2010 r. do 2.198 w 2012 r.). Dane szczegółowe w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 12. Zasoby mieszkaniowe w gminie w latach 2010-2012

	2010 r.	2011 r.	2012 r.
liczba budynków mieszkalnych w gminie	1.521	1.530	1.538
liczba mieszkań komunalnych	2.177	2.190	2.198
powierzchnia użytkowa mieszkań (w m ²)	–	87,8	88,1
liczba izb	9.283	9.356	9.402

Dane Urzędu Miejskiego w Poniecu i Głównego Urzędu Statystycznego.

Gospodarstwom domowym, które ze względu na swoją trudną sytuację ekonomiczną nie są w stanie pokrywać całości kosztów związanych z utrzymaniem mieszkania, wypłacane są dodatki mieszkaniowe. Jest to forma pomocy świadczona przez gminę, a realizowana przez Ośrodek Pomocy Społecznej. Dane szczegółowe w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 13. Dodatki mieszkaniowe przyznane w gminie w latach 2010-2012

	2010 r.	2011 r.	2012 r.
liczba rodzin, którym decyzją przyznano dodatek mieszkaniowy	81	86	90
liczba przyznanych dodatków mieszkaniowych	764	797	844
wartość przyznanych dodatków mieszkaniowych	127.425,69 zł	129.191,13 zł	141.346,56 zł

Dane Ośrodka Pomocy Społecznej w Poniecu.

W latach 2010-2012 liczba rodzin w gminie, którym decyzją administracyjną przyznano dodatek mieszkaniowy rosła (z 81 w 2010 r. do 90 w 2012 r.), podobnie jak liczba przyznanych dodatków (z 764 w 2010 r. do 844 w 2012 r.) i wysokość kwot przeznaczonych na ten cel (z 127.425,69 zł w 2010 r. do 141.346,56 zł w 2012 r.).

8. BEZDOMNOŚĆ

Bezdomność jest problemem społecznym charakteryzującym się brakiem stałego miejsca zamieszkania. Wiąże się ze zmianami demograficznymi i ruchliwością społeczną, z recesją gospodarczą, bezrobociem, ubóstwem, kryzysem polityki mieszkaniowej i wzrostem cen mieszkań oraz dysfunkcjonalnością instytucji opiekuńczo-resocjalizacyjnych i karnych zaniedbujących obowiązek opieki następczej.

Do głównych przyczyn bezdomności o charakterze społecznym i patologicznym należą: likwidacja państwowych zakładów pracy, a wraz z nimi hoteli robotniczych, brak miejsc w szpitalach, zakładach opiekuńczych, domach pomocy społecznej, brak opieki nad wychowankami domów dziecka kończącymi 18 lat, brak ośrodków dla nosicieli wirusa HIV, zaległości w opłatach czynszowych prowadzące do eksmisji, a także alkoholizm, przestępczość, odrzucenie lub brak opieki ze strony najbliższych, rozwód lub trwały rozpad innych więzi formalnych lub nieformalnych, prostytutka kobiet, przemoc w rodzinie oraz świadomy wybór innego sposobu życia i odrzucenie powszechnie uznawanego systemu wartości.

Osobami bezdomnymi, obok tych, którzy są nimi z wyboru, najczęściej stają się ludzie w starszym wieku, matki z nieletnimi dziećmi, rodziny pełne nieposiadające środków finansowych na opłacenie mieszkania oraz osoby, które opuściły zakłady karne.

Bezdomność w gminie Poniec jest jedynie zjawiskiem, nie urasta do rangi problemu społecznego. W latach 2010-2012 liczba rodzin i przebywających w nich osób objętych wsparciem z powodu bezdomności była niewielka (liczba rodzin: 5 w 2010 r., po 3 w 2011 i 2012 r., liczba osób w rodzinach: 6 w 2010 r. oraz po 3 w 2011 i 2012 r.). Pomoc osobom bezdomnym i zagrożonym bezdomnością z gminy świadczy Ośrodek Pomocy Społecznej w Poniecu.

9. EDUKACJA

Edukacja, rozumiana jako wychowanie, wykształcenie, nauka oraz zdobywanie wiedzy, umiejętności i kształcenie, pełni zasadniczą rolę w rozwoju człowieka. Jako proces trwający od młodości jest sposobem na podniesienie jakości zasobów ludzkich, a tym samym poziomu konkurencyjności gospodarki i przyspieszenia tempa rozwoju gospodarczego. Głównym problemem edukacji jest nierówny dostęp do niej przez całe życie, efektem czego są zróżnicowane szanse życiowe poszczególnych grup ludności, np. młodzieży mieszkającej na wsi i w mieście, dziewcząt i chłopców, dorosłych bez wykształcenia i z wykształceniem.

W roku szkolnym 2012/2013 w gminie Poniec funkcjonowało 7 placówek oświatowo-wychowawczych, w skład których wchodziły: 2 przedszkola, 3 szkoły podstawowe i 2 gimnazja. Dane szczegółowe na temat ww. placówek, a także liczby dzieci i uczniów do nich uczęszczających oraz nauczycieli w nich pracujących przedstawia poniższa tabela.

Tabela 14. Placówki oświatowo-wychowawcze w gminie w roku szkolnym 2012/2013

nazwa i adres placówki	liczba dzieci, uczniów	liczba nauczycieli
Przedszkole Samorządowe w Poniecu, ul. Krobska 16, 64-125 Poniec	231	22
Przedszkole Samorządowe w Łęce Wielkiej. Łęka Wielka 23, 63-805 Łęka Mała		
Szkoła Podstawowa im. mjr. Henryka Sucharskiego w Poniecu, ul. Szkolna 8, 64-125 Poniec	460	72
Szkoła Podstawowa w Sarbinowie, Sarbinowo 31, 64-125 Poniec		
Szkoła Podstawowa w Zespole Szkół Szkoły Podstawowej i Gimnazjum, Żytowiecko 46, 63-805 Łęka Mała		
Publiczne Gimnazjum im. ppłk. dr Bernarda Śliwińskiego w Poniecu, ul. Szkolna 9, 64-125 Poniec	259	32
Gimnazjum w Zespole Szkół Szkoły Podstawowej i Gimnazjum, Żytowiecko 46, 63-805 Łęka Mała		

Dane Urzędu Miejskiego w Poniecu.

Na terenie gminy nie ma żadnej szkoły ponadgimnazjalnej. Absolwenci gimnazjum mają możliwość kontynuowania edukacji m.in. w szkołach publicznych oraz niepublicznych, które działają na terenie powiatu gostyńskiego.

10. KULTURA

Korzystanie z dóbr kultury wpływa na jakość życia ludności i świadczy o poziomie rozwoju społecznego. Główną instytucją kultury w gminie jest Gminne Centrum Kultury, Sportu, Turystyki i Rekreacji w Poniecu. W GCKSTiR działają sekcje: modelarska, plastyczna, robótek ręcznych. Sekcja modelarska istnieje od 1993 roku i zajmuje się głównie modelarstwem redukcyjnym. Członkowie sekcji uczestniczyli w wielu zawodach modelarskich w kraju, aktualnie w jej skład wchodzi 10 młodych modelarzy. Sekcja plastyczna działa od 2003 roku i obecnie skupia 12 członków. Ma na celu rozwijanie umiejętności i sprawności manualnych, pobudzanie wyobraźni, obserwowanie i interpretowanie rzeczywistości. Sekcja ta, ma na swoim koncie wiele wystaw zbiorowych w Poniecu i Rawiczu. Sekcja robótek ręcznych powstała w 2011 r. i zajmuje się różnymi technikami hafciarskimi.

W Gminnym Centrum Kultury, Sportu i Rekreacji działa zespół wokalny „Humoreska”, który rozpoczął swoją działalność w 2006 r. Aktualnie w Humoresce istnieją trzy grupy wiekowe, w których śpiewa ok. 30 osób. W ciągu kilku lat istnienia zespół śpiewał podczas licznych uroczystości, festynów, koncertów charytatywnych i imprez okolicznościowych. Młode piosenkarki mogą się pochwalić również wieloma sukcesami na szczeblu gminnym, powiatowym i rejonowym.

Zespół taneczny „Natia” powstał w 2006 r. w GCKSTiR. „Natia” wykonuje układy taneczno-gimnastyczne, aerobikowe, show dance i cheerdance. Zespół ma na koncie wiele sukcesów na szczeblu gminnym, powiatowym i rejonowym oraz występów podczas licznych festynów i imprez okolicznościowych.

Wieloma sukcesami pochwalić może się również Dziecięco-Młodzieżowa Orkiestra Dęta, która powstała w 1990 r. Tworzą ją młodzi ludzie w wieku 9-20 lata z całej gminy, których łączy wspólna pasja – muzyka. Od paru lat, co roku członkowie zespołu wyjeżdżają na warsztaty muzyczne, podczas których pracują nad nowym repertuarem, dają koncerty, integrują się i wypoczywają. Dziecięco -Młodzieżowa Orkiestra Dęta GCKSTiR uświetnia także wiele lokalnych uroczystości i festynów.

Do 2002 r. w Poniecu funkcjonowało kino. Aktualnie budynek kina służy jako sala widowiskowa oraz swoją siedzibę ma tam Dziecięco-Młodzieżowa Orkiestra Dęta. W gminie działa również 5 świetlic wiejskich: w Bogdankach, Dzieczynie, Łęce Małej, Łęce Wielkiej, Teodozowie oraz w Waszkowie.

Ważną rolę w życiu kulturalnym gminy pełni także Miejska Biblioteka Publiczna w Poniecu wraz z filią w Żytowiecku. Obecnie księgozbiór biblioteki obejmuje ok. 66.500 książek. Dodatkowo Miejska Biblioteka Publiczna jest organizatorem spotkań autorskich, realizuje program Cała Polska Czyta Dzieciom, prowadzi wystawy dla dzieci i młodzieży oraz spotkania podczas ferii i wakacji, a także organizuje zajęcia z elementami bioterapii, lekcje biblioteczne i różnego rodzaju konkursy. Ponadto od 2004 r. w Poniecu działa Kawiarenka Internetowa, która umożliwia bezpłatne korzystanie z Internetu.

W gminie organizowane są też różnorodne imprezy kulturalno-rekreacyjne. Wśród nich należy wymienić: Dni Ziemi Ponieckie, ferie zimowe z GCKSTiR (cykl imprez), warsztaty wielkanocne i wakacyjny festyn rodzinny. Poniższa tabela przedstawia dane szczegółowe na temat funkcjonujących w gminie placówek kulturalnych.

Tabela 15. Placówki kulturalne w gminie w 2012 roku

nazwa placówki	adres placówki
Gminne Centrum Kultury, Sportu i Rekreacji w Poniecu	ul. Szkolna 3, 64-125 Poniec
Kino (obecnie sala widowiskowa)	ul. Szkolna 6, 64-125 Poniec
Miejska Biblioteka Publiczna	ul. Krobska 45a, 64-125 Poniec
Filia Miejskiej Biblioteki w Żytowiecku	Żytowiecko, 63-805 Łęka Mała

Dane Urzędu Miejskiego w Poniecu.

11. SPORT I REKREACJA

Propagowany w dzisiejszych czasach zdrowy styl życia obejmuje m.in. właściwe odżywianie, aktywny wypoczynek oraz uprawianie różnorodnych dyscyplin sportowych. Sport wpływa bowiem nie tylko na kondycję zdrowotną człowieka, ale również jego cechy charakteru, postawę, relacje z innymi ludźmi, umiejętność współpracy i asertywność.

Na terenie gminy Poniec działa 5 stowarzyszeń kultury fizycznej. Należą do nich: SKS „Promień” Sarbinowo, LKS „Kłós” Rokosowo, PKS „Piast” Poniec, UKS „Jastrzębie” z Żytowiecka oraz Sportowy Klub Taekwon-do „TIGER”. Kluby te uczestniczą w rozgrywkach oraz organizują zajęcia sportowe dla dzieci i młodzieży.

Dodatkowo w Gminnym Centrum Kultury, Sportu i Rekreacji w Poniecu odbywają się zajęcia aerobiku oraz działa sekcja „NordicWalking”.

Na infrastrukturę sportową w gminie składają się następujące obiekty:

- boiska sportowe w Łęce Wielkiej, Sarbinowie, Rokosowie, Dzieńczynie, Drzewce, Waszkowie, Żytowiecku

- boisko sportowe przy ZSSPIG w Żytowiecku,
- kompleks boisk sportowo-rekreacyjnych „ORLIK 2012” w Poniecu.

Gmina Poniec jest również organizatorem wielu imprez sportowych m.in.: otwartych mistrzostw gminy Poniec w narciarstwie zjazdowym o puchar Burmistrza Ponieca, Turnieju Tenisa Stołowego o Puchar Burmistrza Ponieca, Amatorskiej Ligi Piłki Nożnej w Poniecu.

12. TURYSTYKA

Gmina Poniec leży w środkowej części rejonu leszczyńskiego, na malowniczym obszarze doliny polodowcowej na Wysoczyźnie Leszczyńskiej.

W gminie szczególne miejsce od 2007 r. zajmuje turystyka rowerowa. W ostatnich latach popularne stały się rodzinne rajdy rowerowe, dzięki którym uczestnicy mogą poznać pobliskie gminy, historię różnych zabytków itp. Dla miłośników wycieczek rowerowych, wyznaczone są trzy trasy:

- „Szlak Czartoryskich” Poniec-Dzięczyna-Sarbinowo-Włostki-Karzec-Rokosowo-Drzewce-Śmiłowo-Poniec o długości 25,5 km. Szlak rowerowy prowadzi przez miejscowości, w których znajdowały się majątki rodu Czartoryskich. Na szlaku można także podziwiać piękno krajobrazu przyrodniczego, m.in. stawy dzięczyńskie.
- „Szlak Powstańców Wielkopolskich” Poniec-Miechcin-Janiszewo-Waszkowo-Zawada-Gościejewice-Wydartowo-Sowiny-Poniec o długości 18,5 km. Trasa ta prowadzi wzdłuż dawnej linii frontu, przez miejscowości, w których rozegrały się walki o wolność Polski i ginęli powstańcy. Miejsca te są upamiętnione tablicami umieszczonymi na głazach.
- „Szlak Mickiewicza” Poniec-Śmiłowo-Lubonia-Oporówko-Oporowo-Lęka Wielka-Lęka Mała-Czarkowo-Drzewce-Śmiłowo-Poniec o długości 24,5 km. Szlak prowadzi przez miejscowości związane z pobytem poety. Na trasie znajduje się ciekawy obiekt architektoniczny niegdyś własność rodu Mielżyńskich.

Na terenie gminy znajduje się także wiele elementów kultury i zabytków architektury dworskiej i sakralnej takich jak: zespół kościoła parafialnego pw. Narodzenia NMP w Poniecu z połowy XV w., przebudowany w 1786 r., zespół dawnego kościoła protestanckiego w Poniecu z 1864 r., Ratusz w Poniecu z 1843 r., zabytkowa waga miejska z 1777 roku z kamiennym odważnikami, zespół dawnego szpitala Zgromadzenia Sióstr Miłosierdzia w Poniecu, pałac w Rokosowie – dawna rezydencja rodziny Mycielskich, dwór klasycystyczny w Sarbinowie – wzniesiony w 1800 r., grób Waltera Pleszewskiego, więźnia obozu pracy przymusowej w Dzięczynie, pałac w Łęce Wielkiej zbudowany w 1870 r. przez

Leona Mielżyńskiego, dworek i park w Drzewcach – zbudowany ok. 1860 r. na starych XII wiecznych fundamentach, park krajobrazowy z XIX w., kościół parafialny pw. św. Stanisława Biskupa w Żytowiecku zbudowany w II poł. XVIII w.

13. SYTUACJA DZIECKA

Dziecko wymaga szczególnej opieki i troski. Działalność na jego rzecz powinna polegać przede wszystkim na ochronie jego praw, wyrównywaniu szans życiowych poprzez ułatwianie dostępu do oświaty, służby zdrowia i wypoczynku oraz na asekurowaniu go w obliczu zagrożeń. Analiza sytuacji dziecka w gminie Poniec została dokonana na podstawie badań ankietowych przeprowadzonych w funkcjonujących na jej terenie placówkach oświatowo-wychowawczych. Badania te pozwoliły zdiagnozować środowisko szkolne i rodzinne uczniów pod kątem występowania zachowań o cechach patologii społecznej oraz uzyskać informację na temat prowadzonych w placówkach działań opiekuńczo-wychowawczych, profilaktycznych i leczniczych. W sumie do analizy przedłożono 4 ankiety – wypełnione przez pedagogów szkolnych lub dyrektorów – z następujących placówek oświatowo-wychowawczych:

- Szkoła Podstawowa im. mjr Henryka Sucharskiego w Poniecu,
- Szkoła Podstawowa w Sarbinowie (liczba uczniów: 60),
- Zespół Szkół Szkoły Podstawowej i Gimnazjum w Żytowiecku (liczba uczniów: 216),
- Publiczne Gimnazjum w Poniecu (liczba uczniów: 144)

Zasoby i oferta przedszkolna i szkolna

Z analizy ankiet wynika, że wszystkie placówki umożliwiają dostęp do pedagoga, 3 do logopedy (z wyjątkiem Publicznego Gimnazjum w Poniecu), a jedna do pielęgniarki (SP w Sarbinowie). Każda z nich daje możliwość korzystania z sali gimnastycznej i Internetu, a 3 prowadzą dożywianie uczniów. W żadnej placówce nie funkcjonują klasy integracyjne.

Wszystkie szkoły oferują dzieciom i młodzieży zajęcia dodatkowe. Najczęściej są to zajęcia dydaktyczno-wyrównawczych, przedmiotowe, sportowe (unihokej, taekwondo, siatkówka, lekkoatletyka), artystyczne (teatralne, chór).

Wszystkie placówki prowadzą zajęcia dla uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi. Wśród nich organizowane są zajęcia wyrównawcze (4 szkoły), korekcyjno-kompensacyjne (4), rewalidacyjne (3) i logopedyczne (2).

Problemy dosięgające uczniów i ich rodziny

Ankietowani identyfikowali problemy, które w najpoważniejszym stopniu dosięgają uczniów i ich rodziny, na dwa sposoby, tj. odpowiadając na pytanie o charakterze otwartym oraz wypełniając zamknięty katalog cech patologicznych obejmujący 14 zmiennych.

Określając problemy w odpowiedzi na pytanie otwarte, badani wskazywali na problemy finansowe rodzin i bezrobocie pociągające za sobą skutki dwojakiego rodzaju. W pierwszym przypadku trudna sytuacja materialna wiąże się również z występowaniem problemów opiekuńczo-wychowawczych oraz z alkoholizmem. Z kolei w drugim przypadku brak pracy zmusza niektórych rodziców do wyjazdu za granicę, co generuje problemy tzw. eurosieroctwa. W obu sytuacjach nie bez znaczenia pozostaje fakt, że ich ogólną konsekwencją jest pozostawienie dziecka bez odpowiedniej opieki.

Wypełniając zamknięty katalog cech patologicznych, respondenci stwierdzali ich obecność, podając jednocześnie liczbę ujawnionych przypadków. Szczegółowe informacje na temat zdiagnozowanych w środowisku szkolnym i w domu rodzinnym uczniów problemów społecznych zawiera poniższa tabela.

Tabela 16. Problemy występujące w środowisku szkolnym i rodzinnym dzieci i młodzieży z gminy

cechy patologii społecznej	obecność poszczególnych cech	
	liczba ujawnionych przypadków	nie występuje
sięganie po alkohol	1	3
sięganie po narkotyki	-	4
palenie papierosów	1	3
ucieczki z domu	-	4
kradzieże	1	3
agresja i przemoc, w tym: poniżanie, zastraszanie, znęcanie się, bicie, wymuszanie pieniędzy, zmuszanie do palenia papierosów	3	2
autoagresja	1	3
przestępczość ujawniona	-	4
niszczenie mienia szkolnego	1	3
udział w grupach negatywnych		4
problemy wymagające nadzoru kuratora sądowego	2	3
przemoc w rodzinie	5	2
zaniedbanie przez dom	2	1
wykorzystywanie seksualne	-	4

Dane z badań ankietowanych przeprowadzonych w placówkach oświatowych gminy

Do problemów najczęściej występujących w szkole i w domu rodzinnym dzieci i młodzieży ankietowani zaliczyli: przemoc w rodzinie, zaniedbanie przez dom oraz agresję i przemoc, w tym: poniżanie, zastraszanie, znęcanie się, bicie, wymuszanie pieniędzy, zmuszanie do palenia papierosów.

Obszary, w jakich należałoby przeprowadzić badania wśród dzieci, młodzieży i rodziców

Ankietowani identyfikowali również obszary, w jakich należałoby przeprowadzić badania wśród dzieci, młodzieży i rodziców. Respondenci wskazali między innymi na potrzebę badań dotyczących kontaktów młodzieży z alkoholem i narkotykami oraz stosowania przemocy fizycznej i psychicznej. Ważne, zdaniem pedagogów, jest również zapoznanie się z funkcjonowaniem dzieci w rodzinie, zwłaszcza w przypadkach pracy rodzica za granicą.

Badania i działania profilaktyczne i naprawcze konieczne do przeprowadzenia

Określając działania profilaktyczne i naprawcze, które należałoby przeprowadzić w szkołach, badani wskazywali na potrzebę realizacji programów profilaktycznych w zakresie uzależnień. Szkoły powinny także prowadzić edukację prozdrowotną oraz działania w zakresie właściwego odżywiania dzieci i młodzieży.

Ważne, zdaniem respondentów, jest również prowadzenie pedagogizacji i edukacji rodziców. Zdaniem pedagogów na terenie szkół należy prowadzić konsultacje oraz terapie psychologiczne.

Współpraca szkół z rodzicami uczniów

W opinii przedstawicieli ankietowanych placówek, współpraca nauczycieli z rodzicami jest zadowalająca (jedna placówka nie wyraziła opinii w tym temacie). W jej ramach odbywają się zebrania, konsultacje, indywidualne kontakty z rodzicami. Współpraca ta dotyczy także organizacji imprez, festynów i wycieczek szkolnych wspólnie z rodzicami.

Współpraca szkół z instytucjami i organizacjami wspierającymi dzieci, młodzież i rodziny

Przedstawiciele trzech z czterech badanych placówek stwierdzili, że współpraca z instytucjami i organizacjami wspierającymi dzieci, młodzież i rodziny jest zadowalająca. Do podmiotów, z którymi placówki utrzymywały kontakt zaliczono Ośrodek Pomocy Społecznej, Poradnię Psychologiczno-Pedagogiczną, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Sąd Rodzinny,

policję, Zespół Interdyscyplinarny oraz Gminne Centrum Kultury, Sportu, Turystyki i Rekreacji.

Potrzeby dzieci i młodzieży

Wskazując najpilniejsze potrzeby dzieci i młodzieży, pedagodzy zwrócili uwagę na konieczność zagospodarowania wolnego czasu dzieci i młodzieży m.in. poprzez stworzenie ciekawych zajęć pozalekcyjnych oraz udział uczniów w zajęciach korekcyjno-kompensacyjnych. Ważne, zdaniem ankietowanych, jest również wzmacnianie więzi rodzinnych.

Możliwości przyczynienia się szkół do poprawy sytuacji dzieci i młodzieży

Zastanawiając się nad tym, w jaki sposób szkoła może przyczynić się do poprawy sytuacji dzieci i młodzieży w gminie, pedagodzy wskazywali przede wszystkim na możliwość wzbogacenia form spędzania czasu wolnego poprzez organizowanie zajęć pozalekcyjnych i udostępnianie zaplecza lokalowego.

14. OCHRONA ZDROWIA

Styl życia i zachowania zdrowotne wpływają w największym stopniu na stan zdrowia ludności. Do czynników zagrażających zdrowiu należą przede wszystkim: mała aktywność fizyczna, nieprawidłowości w sposobie żywienia, palenie tytoniu, nadmierne spożycie alkoholu, używanie narkotyków, zły stan środowiska naturalnego, niewłaściwe warunki bezpieczeństwa pracy, wypadki drogowe oraz brak powszechnej profilaktyki.

W gminie Poniec funkcjonują 2 zakłady opieki zdrowotnej oraz 1 prywatna praktyka lekarska. Dane szczegółowe w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 17. Zakłady opieki zdrowotnej w gminie w 2012 roku

nazwa placówki	adres
Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej – Zespół Przychodni Lekarza Rodzinnego MEDICA s.c.	ul. Dworcowa 2B, 64-125 Poniec
Ośrodek Zdrowia Łęka Wielka	63-815 Łęka Wielka
Zespół Pielęgniarek i Położnej s.c. NZOZ	ul. Dworcowa 2b, 64-125 Poniec

Dane Urzędu Miejskiego w Poniecu.

15. BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE

Bezpieczeństwu publicznemu zagraża przestępczość, która jest zjawiskiem dynamicznym i, podobnie jak społeczeństwo, podlega rozwojowi. Choć stanowi margines życia społecznego, poprzez swą intensywność i częstotliwość może mieć wpływ na formowanie się postaw i zachowań ludności oraz odciskać dotkliwe piętno na jej funkcjonowaniu.

Według danych Posterunku Policji w Poniecu, w 2013 roku na terenie gminy odnotowano łącznie 15 przestępstw przeciwko zdrowiu, życiu i mieniu. Wśród przestępstw dominowały kradzieże (łącznie 11, w tym 5 to kradzieże z włamaniem). Dane szczegółowe w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 18. Przestępstwa popełnione w gminie w 2013 roku

kategoria przestępstwa	liczba przestępstw
kradzieże	6
kradzieże z włamaniem	5
uszkodzenie mienia	1
uszkodzenie ciała	1
usiłowanie włamania	1
posiadanie narkotyków	1

Dane Posterunku Policji w Poniecu.

W 2013 r. zatrzymano 39 nietrzeźwych kierowców. Ich liczba była o 11 większa niż w roku poprzednim (28). Wiek sprawców kształtował się w przedziale od 17 do 60 lat.

Dodatkowo, wg Danych Sądu Rejonowego w Lesznie, w 2013 r. 3 nieletnich z gminy Poniec było pod nadzorem kuratora, prowadzony był nadzór w sprawach 14 osób zobowiązanych do podjęcia leczenia odwykowego, 9 rodzin (12 dorosłych i 16 dzieci) miało nadzór w sprawach ograniczenia władzy rodzicielskiej, a 22 osoby były pod dozorem kuratora sądowego.

16. POMOC SPOŁECZNA

Zgodnie z ustawą o pomocy społecznej, pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa, mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężania trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne

uprawnienia, zasoby i możliwości. Instytucja ta wspiera osoby i rodziny w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwia im życie w warunkach odpowiadających godności człowieka.

Zadania pomocy społecznej w gminie Poniec wykonuje Ośrodek Pomocy Społecznej w Poniecu. Jednostka ta realizuje również zadania wynikające z innych, aniżeli ustawa o pomocy społecznej, aktów prawnych. Należą do nich w szczególności: ustawa o świadczeniach rodzinnych, ustawa o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, ustawa o świadczeniach zdrowotnych finansowanych ze środków publicznych, ustawa o powszechnym ubezpieczeniu społecznym.

Na koniec 2012 roku kadrę OPS-u stanowiło 5 osób, w tym: kierownik i 3 pracowników socjalnych. Dane szczegółowe na temat stanu zatrudnienia w ośrodku, potrzeb w tym zakresie oraz poziomu wykształcenia pracujących w nim osób przedstawiają poniższe tabele.

Tabela 19. Stan zatrudnienia w OPS-ie oraz potrzeby w tym zakresie na koniec 2012 roku

rodzaj stanowiska	liczba etatów	o ile etatów powinno być więcej?
kadra kierownicza	1	–
pracownicy socjalni	3	–
pracownicy wykonujący usługi opiekuńcze	–	–
pracownicy wykonujący specjalistyczne usługi opiekuńcze	–	–
pozostali pracownicy	1	1

Dane Ośrodka Pomocy Społecznej w Poniecu.

Zgodnie z zapisem ustawy o pomocy społecznej każdy ośrodek ma obowiązek zatrudnienia 1 pracownika socjalnego na 2 tysiące mieszkańców, nie mniej jednak niż 3 pracowników. W 2012 roku wymóg ten nie był spełniony w Ośrodku Pomocy Społecznej w Poniecu, bowiem na 1 pracownika socjalnego przypadało 2.645 mieszkańców.

Tabela 20. Wykształcenie kadry OPS-u oraz potrzeby w tym zakresie na koniec 2012 roku

rodzaj wykształcenia, dodatkowe kwalifikacje i zainteresowanie w tym zakresie		liczba osób	
		kadra kierownicza	pracownicy socjalni
wykształcenie	wyższe kierunkowe	–	3
	wyższe niekierunkowe	–	–
	średnie kierunkowe	1	–
	średnie niekierunkowe	–	–
	zawodowe i niższe	–	–

dodatkowe kwalifikacje	specjalizacja z zakresu organizacji pomocy społecznej	ukończona	1	–
		w trakcie realizacji	–	–
	specjalizacja I stopnia w zawodzie pracownika socjalnego	posiadany	–	3
		w trakcie realizacji	–	–
	specjalizacja II stopnia w zawodzie pracownika socjalnego	posiadany	–	1
		w trakcie realizacji	–	–

Dane Ośrodka Pomocy Społecznej w Poniecu.

Na koniec 2012 roku kierownik posiadał wykształcenie średnie kierunkowe, a 3 pozostałych pracowników socjalnych wyższe kierunkowe oraz specjalizację I stopnia w zawodzie pracownika socjalnego. Dodatkowo jeden z pracowników socjalnych miał specjalizację II stopnia w zawodzie pracownika socjalnego.

Prawo do wsparcia udzielanego przez OPS mają osoby i rodziny, które spełniają określone warunki przedstawione w poszczególnych aktach prawnych. I tak np. w odniesieniu do świadczeń z pomocy społecznej jednym z nich jest kryterium dochodowe, które jest ustalone na poziomie 542 zł miesięcznie w przypadku osoby samotnie gospodarującej i 456 zł na osobę w rodzinie. Kryterium dochodowe stosowane jest również przy przyznawaniu zasiłków rodzinnych i świadczeń alimentacyjnych. Zasiłek rodzinny przysługuje, jeśli dochód rodziny na osobę albo dochód osoby uczącej się nie przekracza 539 zł, a gdy członkiem rodziny jest dziecko legitymujące się orzeczeniem o niepełnosprawności lub orzeczeniem o umiarkowanym albo o znacznym stopniu niepełnosprawności, jeśli dochód ten nie przekracza 583 zł. Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługują z kolei, jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę w rodzinie nie przekracza kwoty 725 zł.

W wykonywaniu zadań OPS współdziała z różnymi podmiotami, m.in. z organami wykonawczymi gminy i sołectw, innymi jednostkami organizacyjnymi gminy, służbą zdrowia, policją, kuratorami sądowymi oraz instytucjami i organizacjami pozarządowymi zajmującymi się pomocą społeczną.

Poniższa tabela przedstawia dane dotyczące kwot wydatkowanych przez OPS na pomoc mieszkańcom gminy w latach 2010-2012.

Tabela 21. Środki finansowe wydatkowane przez OPS na pomoc mieszkańcom gminy w latach 2010-2012

wielkość wydatków	2010 r.	2011 r.	2012 r.
ogółem	2.401.058,5 zł	2.342.614 zł	2.309.651,2 zł
w tym na świadczenia pomocy społecznej	382.110 zł	386.050 zł	389.412 zł
w tym na świadczenia rodzinne	2.018.948,50 zł	1.956.564 zł	1.918.239,20 zł

na zadania własne gminy	382.110 zł	386.050 zł	389.412 zł
na zadania zlecone gminie	2.018.948,50 zł	1.956.564 zł	1.918.239,20 zł
wydatki na dodatki mieszkaniowe	127.425,69 zł	129.191,13 zł	141.346,56 zł

Dane Ośrodka Pomocy Społecznej w Poniecu.

W latach 2010-2012 wysokość środków finansowych przeznaczonych przez OPS na pomoc mieszkańcom gminy malała (z 2.401.058,5 zł w 2010 r. do 2.309.651,2 zł w 2012 r.). Dominującą pozycję wśród nich stanowiły kwoty wydatkowane na wykonanie zadań zleconych. W ramach wykonywania zadań własnych gminy największe kwoty przeznaczono na udzielanie świadczeń z pomocy społecznej, głównie w formie posiłków, odpłatności za pobyt w domach pomocy społecznej na końcu na wypłatę dodatków mieszkaniowych.

Poniższa tabela przedstawia dane dotyczące liczby mieszkańców gminy objętych przez OPS wsparciem z zakresu pomocy społecznej w latach 2010-2012.

Tabela 22. Beneficjenci pomocy społecznej w gminie w latach 2010-2012

	2010 r.	2011 r.	2012 r.
liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie	390	408	398
liczba rodzin	297	291	301
liczba osób w rodzinach	872	847	895
udział osób w rodzinach objętych pomocą społeczną w ogóle ludności gminy	11%	10,6%	11,3%

Dane Ośrodka Pomocy Społecznej w Poniecu.

Liczba osób w rodzinach objętych pomocą społeczną w gminie w latach 2010-2012 ulegała wahaniom (872 w 2010 r., 847 w 2011 r., 895 w 2012 r.) Zmieniał się również udział beneficjentów systemu w ogóle ludności gminy (11% w 2010 r., 10,6% w 2011 r., 11,3% w 2012 r.).

Uzupełnienie powyższych danych stanowią przedstawione w kolejnej tabeli informacje na temat struktury wiekowej oraz aktywności zawodowej odbiorców pomocy społecznej w gminie w 2012 roku.

Tabela 23. Struktura wiekowa oraz aktywność zawodowa beneficjentów pomocy społecznej w gminie w 2012 roku

wiek odbiorców	liczba osób w rodzinach	rodzaj aktywności zawodowej	liczba osób powyżej 18 lat według decyzji administracyjnych
0-16 lat	267	pracuje	30
17-21 lat	43	pracuje dorywczo	23
22-30 lat	92	nie pracuje	87

31-40 lat	103	studiuje/uczy się	0
41-50 lat	62	na rencie	8
51-60 lat	72	na emeryturze	46
61-70 lat	14	na zasiłku dla bezrobotnych	8
71 lat i więcej	52	bezrobotny bez prawa do zasiłku	68

Dane Ośrodka Pomocy Społecznej w Poniecu.

Analiza struktury wiekowej mieszkańców gminy objętych przez OPS pomocą społeczną w 2012 roku wykazała, że największe grupy stanowiły dzieci i młodzież do 16 lat (267 osób) oraz osoby w wieku 31-40 lat (103 osoby) i 22-30 lat (92 osoby). Ci z najmłodszych, którzy bezpośrednio korzystali ze wsparcia, otrzymywali pomoc głównie w postaci posiłku w szkołach.

Jeśli chodzi o podział beneficjentów pomocy społecznej w gminie według aktywności zawodowej, najliczniejsze grupy w 2012 roku stanowiły osoby niepracujące (87 osób), bezrobotne bez prawa do zasiłku (68 osób) oraz na emeryturze (46 osób).

Analizując powyższe dane, można pokusić się o stwierdzenie, iż najliczniejszą grupę wśród mieszkańców gminy korzystających ze wsparcia OPS-u w 2012 roku stanowiły charakteryzujące się niskim poziomem dochodów rodziny dotknięte bezrobociem. Pochodzące z nich dzieci, z racji niedoborów materialnych w domu, korzystały ze wsparcia w formie dożywiania w szkołach. Diagnozę tę potwierdzają dane dotyczące powodów przyznawania pomocy społecznej w gminie, które za lata 2010-2012 przedstawia poniższa tabela.

Tabela 24. Powody przyznania pomocy społecznej w gminie w latach 2010-2012

powód przyznania pomocy	liczba rodzin			liczba osób w rodzinach		
	2010 r.	2011 r.	2012 r.	2010 r.	2011 r.	2012 r.
ubóstwo	42	36	22	150	121	58
bezdomność	5	3	3	6	3	3
potrzeba ochrony macierzyństwa	73	79	78	383	406	422
bezrobocie	84	88	89	325	340	361
niepełnosprawność	61	59	52	173	172	161
długotrwała lub ciężka choroba	148	94	87	271	233	207
bezzradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	60	47	41	316	240	199
przemoc w rodzinie	2	1	6	6	2	25
alkoholizm	20	20	16	74	54	51

narkomania	1	1	1	1	2	2
trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego	2	1	3	2	4	8
zdarzenie losowe	1	7	2	2	44	11

Dane Ośrodka Pomocy Społecznej w Poniecu.

W latach 2010-2012 najczęstszą przyczyną przyznawania pomocy społecznej w gminie była potrzeba ochrony macierzyństwa. Liczba osób w rodzinach korzystających ze wsparcia OPS-u z tego powodu rosła (z 383 w 2010 r. do 422 w 2012 r.).

Ważnymi przyczynami udzielania pomocy były także bezrobocie oraz długotrwała lub ciężka choroba. Szczególną uwagę zwraca rosnąca liczba osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej w związku z potrzebą ochrony macierzyństwa

Istotną przyczynę świadczenia wsparcia przez OPS stanowiła także niepełnosprawność. Liczba osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej z tego powodu spadała z roku na rok (ze 173 w 2010 r. do 161 w 2012 r.).

Powody przyznania pomocy społecznej w gminie przez OPS wpływały na formę udzielanego wsparcia. Dane szczegółowe w tym zakresie za lata 2010-2012 przedstawia poniższa tabela.

Tabela 25. Formy wsparcia udzielanego w gminie przez OPS w latach 2010-2012

formy pomocy	liczba osób, którym przyznano decyzją administracyjną świadczenie			liczba rodzin			liczba osób w rodzinach		
	2010 r.	2011 r.	2012 r.	2010 r.	2011 r.	2012 r.	2010 r.	2011 r.	2012 r.
pieniężna	162	172	169	159	167	157	509	523	501
rzeczowa	178	242	244	106	162	159	472	528	543
praca socjalna	X	X	X	214	239	254	784	793	845
schronienie	3	5	4	3	4	3	3	5	4
usługi opiekuńcze	17	22	18	17	22	18	25	30	22

Dane Ośrodka Pomocy Społecznej w Poniecu.

W latach 2010-2012 najczęściej udzielaną mieszkańcom gminy formą wsparcia była pomoc rzeczowa, udzielana przede wszystkim w postaci posiłku.. Duże znaczenie miała także pomoc pieniężna.

Bardzo ważną formą wsparcia beneficjentów była również praca socjalna. Polegała ona m.in. na udzielaniu informacji, wskazówek i pomocy przy rozwiązywaniu trudnych spraw

życiowych, świadczeniu poradnictwa oraz współpracy z innymi podmiotami pomocy społecznej.

Wśród form pomocy świadczonej przez Ośrodek znalazły się również usługi opiekuńcze. Osoby, które nie mogły samodzielnie funkcjonować w codziennym życiu, którym nie można było zapewnić niezbędnej pomocy w formie usług opiekuńczych i które tym samym wymagały całodobowej opieki z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności, były natomiast kierowane przez OPS do domów pomocy społecznej. W latach 2010-2012 gmina pokrywała koszt pobytu w DPS-ie dla odpowiednio 2, 3 i 4 osób.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Poniecu zajmował się również przyznawaniem świadczeń rodzinnych. Do świadczeń tych należą: zasiłek rodzinny i dodatki do tego zasiłku, świadczenia opiekuńcze w postaci zasiłku pielęgnacyjnego i świadczenia pielęgnacyjnego oraz jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka. Dane szczegółowe w tym zakresie za lata 2010-2012 przedstawia poniższa tabela.

Tabela 26. Świadczenia rodzinne przyznane w gminie w latach 2010-2012

	2010 r.	2011 r.	2012 r.
wielkość wydatków na świadczenia rodzinne	2.018.948,50 zł	1.956.564,10 zł	1.919.239,20 zł
rodzaj świadczenia	liczba przyznanych świadczeń		
zasiłek rodzinny	10.722	*2.416	8.334
dodatek do zasiłku z tytułu urodzenia dziecka	50	*13	45
dodatek do zasiłku z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	433	*59	214
dodatek do zasiłku z tytułu samotnego wychowywania dziecka i utraty prawa do zasiłku dla bezrobotnych	0	*0	0
dodatek do zasiłku z tytułu samotnego wychowywania dziecka	313	*78	314
dodatek do zasiłku z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego	471	*104	397
dodatek do zasiłku z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego	622	*0	489
dodatek do zasiłku z tytułu podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania	1.766	*478	1.078
dodatek do zasiłku z tytułu wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej	1.632	*363	1.327
zasiłek pielęgnacyjny	1.913	*495	2.149
świadczenie pielęgnacyjne	245	*73	620
jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka	91	*30	92
liczba świadczeń rodzinnych ogółem	18.258	*4.139	15.059

**) dane z 2011 roku przedstawione są za I kwartał 2011 r.*

Dane Ośrodka Pomocy Społecznej w Poniecu.

W latach 2010-2012 wielkość wydatków przeznaczonych przez OPS na realizację świadczeń rodzinnych zmniejszał się (z 2.018.948,50 zł w 2010 r. do 1.919.239,20 zł w 2012 r.). Najczęściej OPS wypłacał zasiłek rodzinny, który służy częściowemu pokryciu wydatków na utrzymanie dziecka. Istotne formy wsparcia stanowiły również: zasiłek pielęgnacyjny oraz dodatki do zasiłku rodzinnego z tytułu wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej, a także podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania.

Świadczenia alimentacyjne stanowiły kolejną formę wsparcia udzielaną w latach 2010-2012 przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Poniecu mieszkańcom gminy. Ta pomoc finansowa, świadczona zgodnie z ustawą o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, była przyznawana dziecku wychowywanemu w rodzinie niepełnej, w przypadku bezskuteczności egzekucji zasądzonych świadczeń alimentacyjnych, oraz dzieciom wychowywanym przez osoby pozostające w związkach małżeńskich, przeprowadzających separację lub rozwód. Dane szczegółowe w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 27. Świadczenia alimentacyjne przyznane w gminie w latach 2010-2012

	2010 r.	2011 r.	2012 r.
liczba osób, którym decyzją przyznano świadczenie alimentacyjne	20	22	27
liczba przyznanych świadczeń alimentacyjnych	31	33	41
wielkość wydatków na świadczenia alimentacyjne	118.090 zł	124.130 zł	175.710 zł

Dane Ośrodka Pomocy Społecznej w Poniecu

Liczba mieszkańców gminy, którym w latach 2010-2012 OPS przyznał świadczenie alimentacyjne zwiększała się z roku na rok (z 20 w 2010 r. do 27 w 2012 r.) tak samo jak liczba wypłaconych świadczeń (z 31 w 2010 r. do 41 w 2012 r.). Rosła również wysokość kwot wydatkowanych na ten cel (ze 118.090 zł w 2010 r. do 175.710 zł w 2012 r.).

Pomoc społeczna polega m.in. na prowadzeniu i rozwoju niezbędnej infrastruktury socjalnej. Składają się na nią zarówno jednostki środowiskowe, jak i instytucjonalne. W gminie Poniec jednostką świadczącą pomoc jest Ośrodek Pomocy Społecznej w Poniecu.

Mieszkańcy gminy Poniec są również w zasięgu działania Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej i Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Gostyniu. W roku szkolnym 2011/2012 z usług Poradni skorzystała następująca liczba dzieci i młodzieży z gminy Poniec:

- objęcie dziecka pomocą psychologiczno-pedagogiczną – 7 osób,

- opinia w sprawie: dostosowania wymagań edukacyjnych wynikających z programu nauczania do indywidualnych potrzeb edukacyjnych ucznia – 15 osób,
- orzeczenie o potrzebie indywidualnego nauczania – 3 osoby,
- orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego uczniów, słuchaczy i wychowanków z upośledzeniem umysłowym w stopniu lekkim – 7 osób,
- opinia w sprawie wczesnego wspomagania rozwoju dziecka – 2 osoby,
- orzeczenie o potrzebie zajęć rewalidacyjno-wychowawczych – 2 osoby,
- indywidualne porady zawodowe bez badań – 12 osób,
- terapia psychologiczna w tym psychoterapia – 1 osoba,
- badanie i terapia logopedyczna – 3 osoby,
- opinia w sprawie przyjęcia ucznia gimnazjum do oddziału przysposabiającego do pracy – 3 osoby,
- orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego uczniów, słuchaczy i wychowanków z niepełnosprawnością ruchową w tym z afazą – 2 osoby,
- orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego uczniów, słuchaczy i wychowanków niewidomych i słabowidzących – 1 osoba,
- orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego uczniów, słuchaczy i wychowanków z autyzmem w tym zespołem Aspergera – 1 osoba.

Wybrane dane dotyczące działalności PCPR-u w odniesieniu do ludności gminy w latach 2010-2012 przedstawia poniższa tabela.

Tabela 28. Działalność PCPR-u w odniesieniu do ludności gminy w latach 2010-2012

	2010 r.	2011 r.	2012 r.
liczba dzieci z gminy zgłoszonych do adopcji	0	0	2
liczba dzieci z gminy adoptowanych	0	0	0
liczba dzieci z gminy umieszczonych w rodzinach zastępczych	7	5	3
liczba dzieci z gminy umieszczonych w placówkach opiekuńczo-wychowawczych	6	5	3
liczba dzieci z gminy przebywających w rodzinach zastępczych	7	5	3
liczba dzieci z gminy przebywających w placówkach opiekuńczo-wychowawczych	6	5	3
liczba rodzin zastępczych, które objęły opieką dzieci z gminy	4	3	3
liczba usamodzielnianych dzieci z gminy	3	6	10

Dane Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Gostyniu.

W latach 2010-2012 do adopcji zgłoszono 2 dzieci z gminy; 15 dzieci umieszczono w rodzinie zastępczej (7 w 2010 r., 5 w 2011 r., 3 w 2012 r.). W 2010 roku w rodzinach zastępczych przebywało 7 dzieci z gminy, rok później 5, a w 2012 roku 3 dzieci. W 2010 roku rodziny zastępcze objęły opieką 4 dzieci z gminy, a w 2011 i 2012 r. po 3.

W analizowanym okresie 14 dzieci z gminy zostało umieszczonych w placówce opiekuńczo-wychowawczej, a 19 dzieci zostało usamodzielnionych (3 w 2010 r., 6 w 2011 r. i 10 w 2012 r.).

17. SYTUACJA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH

Niepełnosprawność oznacza trwałą lub okresową niezdolność do wypełniania ról społecznych z powodu stałego lub długotrwałego naruszenia sprawności organizmu, w szczególności powodującą niezdolność do pracy. Schorzeniami, które najczęściej przyczyniają się do niepełnosprawności, są choroby układu krążenia oraz dysfunkcje narządu ruchu.

Z uwagi na to, że jedynym pełnym badaniem, którego wyniki pozwalają ustalić liczbę osób niepełnosprawnych oraz umożliwiają ich charakterystykę, są narodowe spisy powszechne, w analizie sytuacji tej grupy ludności gminy Poniec wykorzystano dane z ostatniego opublikowanego spisu, który został przeprowadzony w 2002 roku.

W 2002 roku w gminie Poniec mieszkało 1.079 osób niepełnosprawnych (545 mężczyzn i 534 kobiet), w tym 928 osoby niepełnosprawne prawnie i 151 osób niepełnosprawnych tylko biologicznie. Udział osób dotkniętych niepełnosprawnością w ogólnej ludności gminy wynosił 13,7%.

Informacje, które w pewnym stopniu umożliwiają obserwację zachodzących w kolejnych latach zmian liczebności osób niepełnosprawnych w gminie oraz wskazania trendu tych zmian, zawierają dane dotyczące liczby wydanych w analizowanym okresie orzeczeń o niepełnosprawności lub o stopniu niepełnosprawności.

Poniższa tabela przedstawia liczbę orzeczeń wydanych mieszkańcom gminy w latach 2010-2012 oraz jej stosunek do liczby orzeczeń wydanych dla mieszkańców całego powiatu ogółem.

Tabela 29. Orzeczenia o niepełnosprawności lub o stopniu niepełnosprawności wydane mieszkańcom gminy w latach 2010-2012

	2010	2011	2012
liczba orzeczeń o stopniu niepełnosprawności wydanych dzieciom	34	19	30

z gminy			
liczba orzeczeń o stopniu niepełnosprawności wydanych mieszkańcom gminy	99	124	100

Dane Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Gostyniu..

W latach 2011-2012 liczba orzeczeń o stopniu niepełnosprawności wydanych dzieciom z gminy ulegała wahaniom (34 w 2010 r., 19 w 2011 r. i 30 w 2012 r.). Wahala się również liczba orzeczeń o stopniu niepełnosprawności wydanych dorosłym mieszkańcom gminy (99 w 2010 r., 124 w 2011 r., 100 w 2012 r.).

Poniższa tabela przedstawia dane dotyczące liczby rodzin w gminie, korzystających z pomocy społecznej z powodu niepełnosprawności w latach 2010-2012 oraz liczbę osób w tych rodzinach i jej procentowy udział w ludności gminy.

Tabela 30. Rodziny w gminie korzystające z pomocy społecznej z powodu niepełnosprawności w latach 2010-2012

	2010	2011	2012
liczba rodzin	61	59	52
liczba osób łącznie w rodzinach	173	172	161
udział liczby osób w rodzinach w ogólnej liczbie ludności gminy	2,2%	2,2%	2%

Dane Ośrodka Pomocy Społecznej w Poniecu.

Z przedstawionych danych wynika, że w analizowanym okresie liczba rodzin w gminie, które korzystały z pomocy z powodu niepełnosprawności wahała się, natomiast łączna liczba osób w rodzinach objętych tym wsparciem malała. Należy dodać, że w 2012 roku Ośrodek Pomocy Społecznej w Poniecu wypłacił 38 osobom 397 świadczeń (na łączną wartość 30.240 zł) w postaci dodatków do zasiłku rodzinnego z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego.

Osoby niepełnosprawne zamieszkałe w gminie Poniec korzystają nie tylko ze wsparcia Ośrodka Pomocy Społecznej, mogą korzystać również m.in. ze wsparcia finansowego udzielanego przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Gostyniu, które dysponuje środkami na dofinansowanie uczestnictwa, wraz z opiekunami, w turnusach rehabilitacyjnych, zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze, likwidacji barier architektonicznych, technicznych lub w komunikowaniu się.

18. PROBLEMY UZALEŻNIEŃ I PRZEMOCY W RODZINIE

Alkoholizm, narkomania i przemoc w rodzinie należą do najpoważniejszych problemów społecznych. Zjawiska te powodują szkody we wszystkich sferach życia człowieka, mając istotny wpływ zarówno na poczucie bezpieczeństwa społecznego, jak również na ogólny stan zdrowia, zdolność do konkurencji na coraz bardziej wymagającym rynku pracy oraz relacje rodzinne i międzyludzkie.

Do przyczyn popadania w alkoholizm można zaliczyć uwarunkowania społeczne, nieprawidłowe wzorce rodzinne, brak celów życiowych, utratę zatrudnienia, natomiast narkomanii sprzyjają powszechność i dostępność środków odurzających, panująca moda na ich zażywanie oraz fakt, że narkotyki często są traktowane jako ucieczka od codzienności, środek obronny przed trudnościami, sposób na rozładowanie stresu i konfliktów oraz poszukiwanie nowych wrażeń i doznań. Przemoc w rodzinie jest z kolei patologią mającą w wielu przypadkach swoje źródło w ubóstwie i uzależnieniach. Jej ofiarami są osoby słabe fizycznie, psychicznie, o niskim poczuciu własnej wartości, zależne w jakiś sposób od sprawcy. Na ogół należą do nich kobiety i dzieci, rzadziej osoby niepełnosprawne, starsze i chore.

Liczba osób uzależnionych od alkoholu i narkotyków oraz dotkniętych, z powodu ich nadużywania, problemem przemocy w rodzinie jest trudna do ustalenia. Dane szacunkowe przedstawione w tym zakresie przez Państwową Agencję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych zawiera poniższa tabela.

Tabela 31. Populacje osób, u których występują różne kategorie problemów alkoholowych

		w Polsce	w 100-tys. mieście	w 25-tys. mieście	w 10-tys. gminie
liczba osób uzależnionych od alkoholu	ok. 2% populacji	ok. 800 tys.	ok. 2.000 osób	ok. 500 osób	ok. 200 osób
dorośli żyjący w otoczeniu alkoholika (współmałżonkowie, rodzice)	ok. 4% populacji	ok. 1,5 mln	ok. 4.000 osób	ok. 1.000 osób	ok. 400 osób
dzieci wychowujące się w rodzinach alkoholików	ok. 4% populacji	ok. 1,5 mln	ok. 4.000 osób	ok. 1.000 osób	ok. 400 osób
osoby pijące szkodliwie	5-7% populacji	2-2,5 mln	5.000-7.000 osób	1.250-1.750 osób	ok. 500-700 osób
ofiary przemocy domowej w rodzinach z problemem alkoholowym	2/3 osób dorosłych oraz 2/3 dzieci z tych rodzin	razem ok. 2 mln osób: dorosłych i dzieci	ok. 5.300 osób: dorosłych i dzieci	ok. 1.330 osób: dorosłych i dzieci	ok. 530 osób: dorosłych i dzieci

Dane szacunkowe Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

By skutecznie przeciwdziałać problemom uzależnień i przemocy w rodzinie oraz eliminować ich niekorzystny wpływ na społeczeństwo, konieczne jest prowadzenie działań związanych z profilaktyką i ich rozwiązywaniem oraz integracji społecznej osób nimi dotkniętych. Na szczeblu gminnym działania te wyznaczane są w ramach gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii, a także przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie, a ich inicjowanie należy do gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych.

Poniższa tabela przedstawia dane dotyczące środków finansowych przeznaczonych na profilaktykę i rozwiązywanie problemów uzależnień i przemocy w rodzinie w gminie Poniec w latach 2010-2012.

Tabela 32. Środki finansowe przeznaczone na profilaktykę i rozwiązywanie problemów uzależnień i przemocy w rodzinie w gminie w latach 2010-2012

wielkość wydatków	2010 r.	2011 r.	2012 r.
na profilaktykę i rozwiązywanie problemów alkoholowych i narkomanii	105.000 zł	100.275 zł	96.000 zł
na przeciwdziałanie przemocy w rodzinie	X	X	2.600 zł
razem	105.000 zł	100.275 zł	98.600 zł

Dane Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Poniecu.

W latach 2010-2012 wysokość środków finansowych wydatkowanych w gminie na profilaktykę i rozwiązywanie problemów uzależnień i przemocy w rodzinie spadała z roku na rok (ze 105.000 zł w 2010 r. do 98.600 zł w 2012 r.). W analizowanym okresie zmniejszały się kwoty przeznaczane na walkę z alkoholizmem i narkomanią, a jedynie w 2012 r. przeznaczono środki finansowe na przeciwdziałanie przemocy w rodzinie.

Jak wspomniano powyżej, ważną rolę w procesie przeciwdziałania uzależnieniom i przemocy w rodzinie odgrywa gminna komisja rozwiązywania problemów alkoholowych. Wybrane dane dotyczące działalności Komisji w gminie Poniec oraz lokalnego rynku napojów alkoholowych przedstawia poniższa tabela.

Tabela 33. Lokalny rynek napojów alkoholowych oraz działalność GKRPA w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień i przemocy w rodzinie w gminie w latach 2010-2012

	2010 r.	2011 r.	2012 r.
liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych w gminie	44	43	41
liczba przeprowadzonych kontroli punktów sprzedaży napojów alkoholowych	44	43	41

liczba wydanych zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych	62	64	41
liczba decyzji podjętych w sprawie cofnięcia zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych	0	0	0
liczba pozytywnych opinii GKRPA w sprawie wydania zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych	62	64	41
liczba negatywnych opinii GKRPA w sprawie wydania zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych	0	0	0
liczba osób, z którymi GKRPA przeprowadziła rozmowy interwencyjno-motywuujące w związku z nadużywaniem alkoholu	3	10	8
liczba osób uzależnionych od alkoholu, wobec których GKRPA wystąpiła do sądu z wnioskiem o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego	5	8	10
liczba osób dotkniętych przemocą w rodzinie, z którymi kontaktowali się członkowie GKRPA	0	2	4
liczba sprawców przemocy w rodzinie, których GKRPA skierowała na terapię	0	0	0
liczba sprawców przemocy w rodzinie, przeciwko którym GKRPA złożyła zawiadomienie do prokuratury o popełnieniu przestępstwa	0	0	0

Dane Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Poniecu

W latach 2010-2012 liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych w gminie była na podobnym poziomie (44 w 2010 r., 43 w 2011 r., 41 w 2012 r.). Liczba przeprowadzonych w nich kontroli kształtowała się tak samo.

W analizowanym okresie wahała się liczba wydawanych zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych (z 62 w 2010 r. wzrosła do 64 w 2011 r., a następnie zmalała do 41 w 2012 r.), podobnie jak liczba pozytywnych opinii GKRPA w sprawie wydania zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych. W uzupełnieniu powyższych danych warto dodać, iż w analizowanym okresie nie podjęto żadnej decyzji w sprawie cofnięcia zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych.

W ramach podejmowanych działań GKRPA przeprowadzała również rozmowy interwencyjno-motywuujące w związku z nadużywaniem alkoholu. W 2011 i 2012 roku liczba osób nimi objętych była znacznie większa niż w roku 2010 (odpowiednio 8 i 10 18 w stosunku do 3). W analizowanym okresie zwiększała się liczba osób uzależnionych od alkoholu, wobec których GKRPA wystąpiła do sądu z wnioskiem o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego (z 5 w 2010 r. do 10 w 2012 r.).

Jeśli chodzi o działalność w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w latach 2011-2012 GKRPA kontaktowała się z odpowiednio 2 i 4 osobami dotkniętymi tym problemem (w 2010 r. nie kontaktowano się z żadną osobą).

Obok Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, istotną funkcję w profilaktyce i rozwiązywaniu problemów uzależnień oraz przeciwdziałaniu przemocy

w rodzinie w gminie pełnią również: grupa AA, stowarzyszenie abstynenckie (klub abstynenta), interdyscyplinarny zespół ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz 6 świetlic realizujących program socjoterapeutyczny.

19. PROBLEMY SPOŁECZNE W OPINII ŚRODOWISKA LOKALNEGO

Ważnym elementem każdego postępowania diagnostycznego są badania, których celem jest poznanie opinii środowiska lokalnego na temat przedmiotu diagnozy. W ramach diagnozy problemów społecznych gminy Poniec badania takie zostały przeprowadzone przy zastosowaniu anonimowej ankiety rozesłanej do osób mających wpływ na kształt lokalnej polityki społecznej (m.in. burmistrza, sołtysów, radnych, pracowników Urzędu Miasta, członków komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, przedstawicieli placówek oświatowo-wychowawczych, kulturalnych, pomocy społecznej, służby zdrowia, policji, organizacji pozarządowych, kościoła) oraz mieszkańców gminy. Do analizy przedłożono w sumie 14 wypełnionych anonimowo ankiet, w których badani odnieśli się do wybranych zagadnień dotyczących sytuacji społecznej w gminie.

Atuty gminy

W pierwszej kolejności zapytano przedstawicieli środowiska lokalnego o największe atuty gminy. Wskazując je, respondenci zwrócili szczególną uwagę na dobre położenie geograficzne.

Mieszkańcy gminy wspominali także o dobrze rozwiniętej sieci placówek oświatowych, które oferują dobre warunki edukacyjne od przedszkola do gimnazjum. Ankietowani podkreślali również odpowiednią dostępność do obiektów oferujących możliwość ciekawego spędzania czasu wolnego.

Mieszkańcy gminy przywiązywali też znaczenie do rozwijającej się infrastruktury. W tym kontekście zwrócili uwagę na rozbudowę kanalizacji oraz budowę boisk sportowych.

Respondenci za duży atut uznali również działalność: pełnomocnika ds. rozwiązywania problemów alkoholowych, świetlic wiejskich oraz klubu AA.

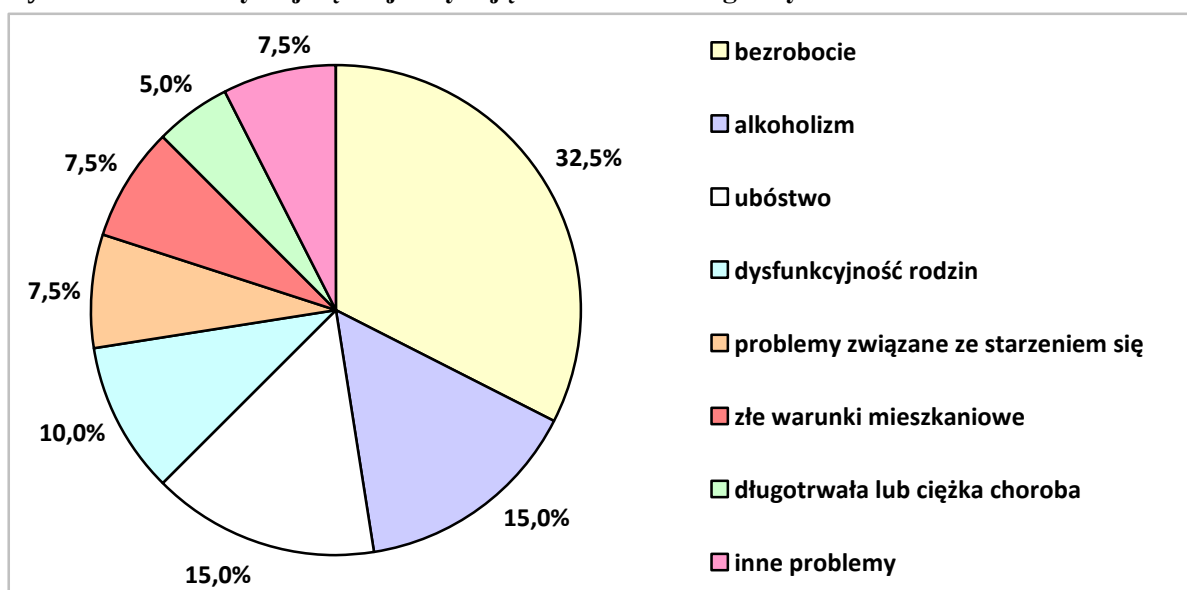
Słabe strony gminy

Odpowiadając na następne pytanie, ankietowani identyfikowali słabe strony gminy. Najczęściej wymienianą słabością był brak miejsc pracy. W tym kontekście respondenci zwracali uwagę na brak dużych zakładów pracy.

Według ankietowanych bolączkami gminy są także zły stan dróg lokalnych, złe połączenia komunikacyjne, deficyt ścieżek rowerowych, nieodpowiednio rozwinięta sieć kanalizacyjna na wsiach. W opinii badanych widoczny jest także w gminie deficyt mieszkań socjalnych. Część ankietowanych zwróciła również uwagę na słabo rozwiniętą infrastrukturę sportową oraz mały rozwój kulturalno-artystyczny gminy. Bolączką respondentów jest również brak żłobka oraz mała ilość przedszkoli.

W kolejnym pytaniu poproszono badanych o wskazanie problemów, które najczęściej dotyczą mieszkańców gminy. Szczegóły w tym zakresie przedstawia poniższy wykres.

Wykres 1. Problemy najczęściej dotyczące mieszkańców gminy

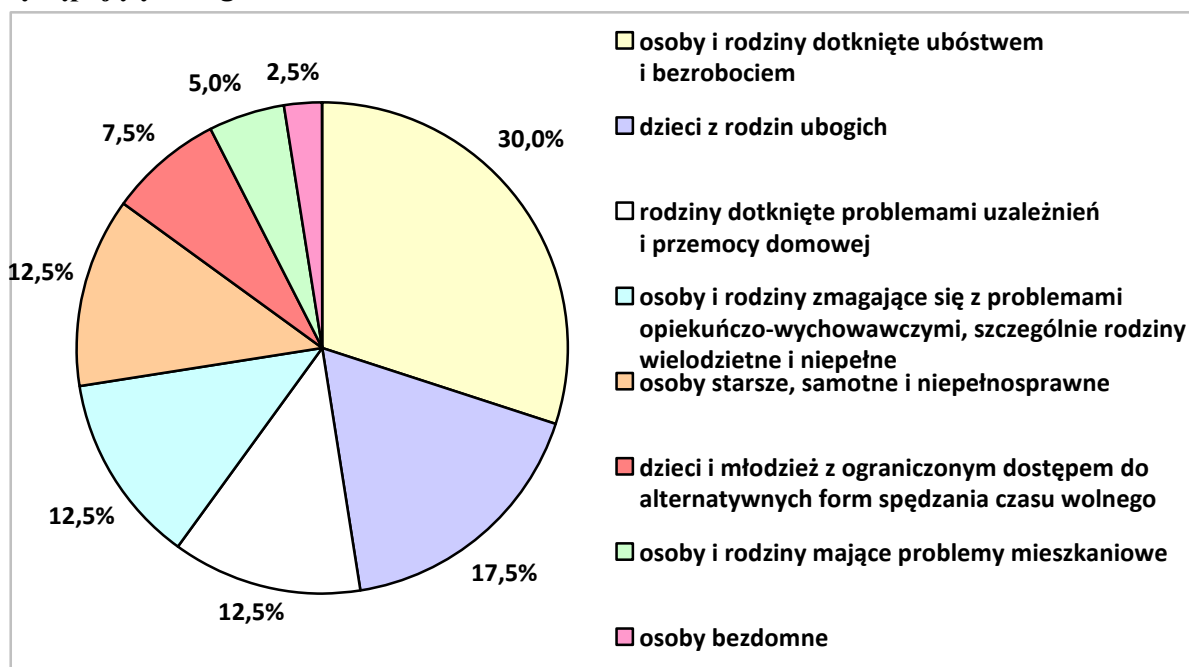

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Do problemów, które najczęściej dotyczą mieszkańców gminy, respondenci zaliczyli bezrobocie (32,5%), alkoholizm i ubóstwo (po 15%). Szczególną uwagę zwrócili również m.in. na dysfunkcyjność rodzin, bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i w prowadzeniu gospodarstwa domowego, zaniedbanie dzieci i rozpad więzi rodzinnych (10%), problemy związane ze starzeniem się oraz złe warunki mieszkaniowe (po 7,5%).

Odpowiadając na następne pytanie, ankietowali podali kategorie osób i grup, które najbardziej odczuwają skutki problemów społecznych występujących w gminie. Uzyskane odpowiedzi przedstawia poniższy wykres.

Wykres 2. Kategorie osób i grup najbardziej odczuwających skutki problemów społecznych występujących w gminie

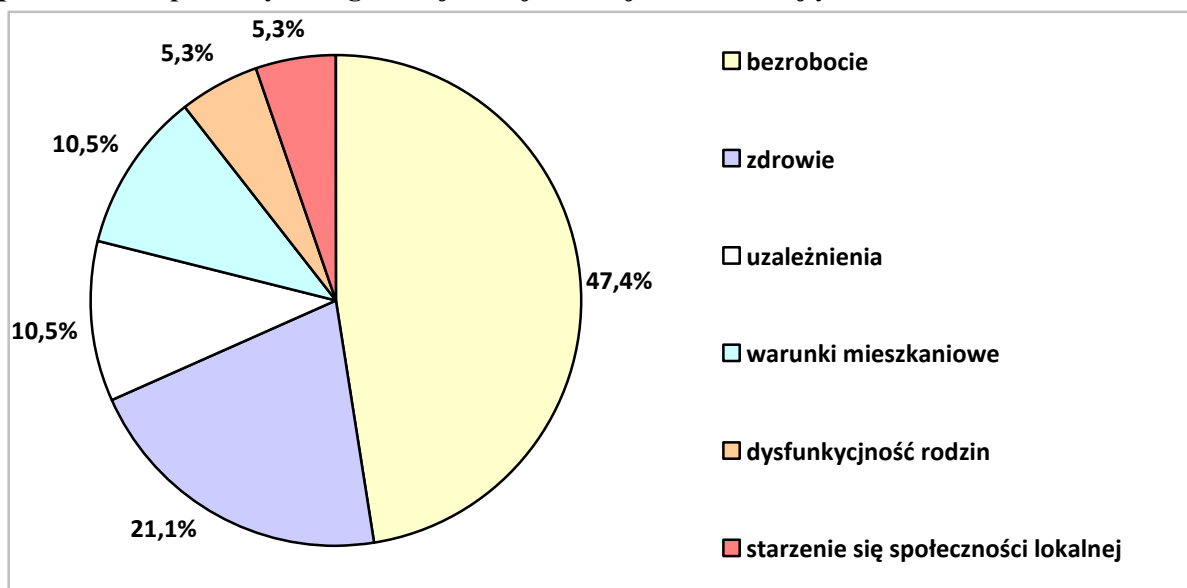

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Najwięcej badanych stwierdziło, że grupami, które najbardziej odczuwają skutki problemów społecznych w gminie, są osoby i rodziny dotknięte ubóstwem i bezrobociem (30%) oraz dzieci z rodzin ubogich (17,5%). Liczne grono wśród ankietowanych stanowili również ci, którzy wskazali na osoby i rodziny zmagające się z problemami uzależnień i przemocy w rodzinie, osoby i rodziny zmagające się z problemami opiekuńczo-wychowawczymi, osoby starsze, samotne i niepełnosprawne (po 12,5%), dzieci i młodzież z ograniczonym dostępem do alternatywnych form spędzania czasu wolnego (7,5%) oraz osoby i rodziny mające problemy mieszkaniowe (7,5%).

W kolejnym pytaniu poproszono badanych o wskazanie obszarów, w których oferta pomocy świadczonej osobom i rodzinom dotkniętym problemami społecznymi w gminie jest najbardziej niewystarczająca. Szczegóły w tym zakresie przedstawia poniższy wykres.

Wykres 3. Obszary, w których oferta pomocy świadczonej osobom i rodzinom dotkniętym problemami społecznymi w gminie jest najbardziej niezadowolająca

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

W opinii ankietowanych oferta pomocy świadczonej osobom i rodzinom dotkniętym problemami społecznymi w gminie jest najmniej zadowolająca w takich obszarach, jak: bezrobocie (47,4%) oraz zdrowie (21,1%), uzależnienia i warunki mieszkaniowe (po 10,5%).

Co zrobić, by poprawić sytuację osób i rodzin w gminie?

W ankiecie znalazło się również pytanie pozwalające badanym wskazać działania, jakie należałoby podjąć w gminie w celu poprawy sytuacji osób i rodzin dotkniętych problemami społecznymi. Odpowiadając na nie, ankietowani szczególny nacisk położyli na zwiększenie liczby miejsc pracy w gminie, pomoc osobom bezrobotnym w znalezieniu pracy oraz pozyskiwanie i wspieranie przedsiębiorców.

Za istotne uznali także utworzenie punktów wsparcia dla osób uzależnionych oraz zwiększenie dostępu do prawników i psychologów.

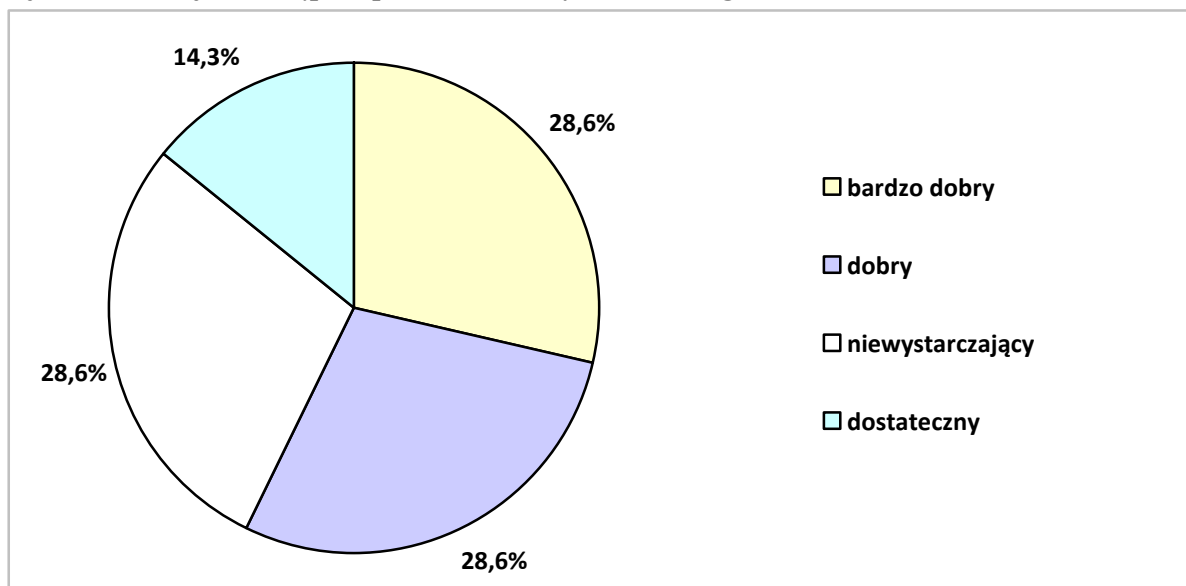
Do ważnych kwestii respondenci zaliczyli również potrzebę zwiększenia liczby mieszkań socjalnych.

Podmioty mogące przyczynić się do zniwelowania problemów społecznych w gminie

Podczas badań ankietowych respondenci identyfikowali także instytucje i organizacje działające w gminie bądź obejmujące zasięgiem działania jej mieszkańców, które mogą w największym stopniu przyczynić się do zniwelowania lokalnych problemów społecznych. W pierwszej kolejności zaliczyli do nich: Ośrodek Pomocy Społecznej, Urząd Miejski, szkoły, Ośrodek Zdrowia, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie. Ważną rolę do odegrania przypisali również fundacjom i stowarzyszeniom, klubowi AA, parafii, Gminnemu Centrum Kultury, Sportu i Rekreacji oraz Powiatowemu Urzędowi Pracy.

Kolejne kwestie poruszone w ankiecie dotyczyły dostępności w gminie placówek służby zdrowia, oświatowo-wychowawczych, kulturalnych oraz obiektów sportowo-rekreacyjnych. Jednocześnie poproszono badanych o wskazanie deficytów w powyższym zakresie. Otrzymane odpowiedzi przedstawiają poniższe wykresy.

Wykres 4. Jaki jest dostęp do placówek służby zdrowia w gminie?

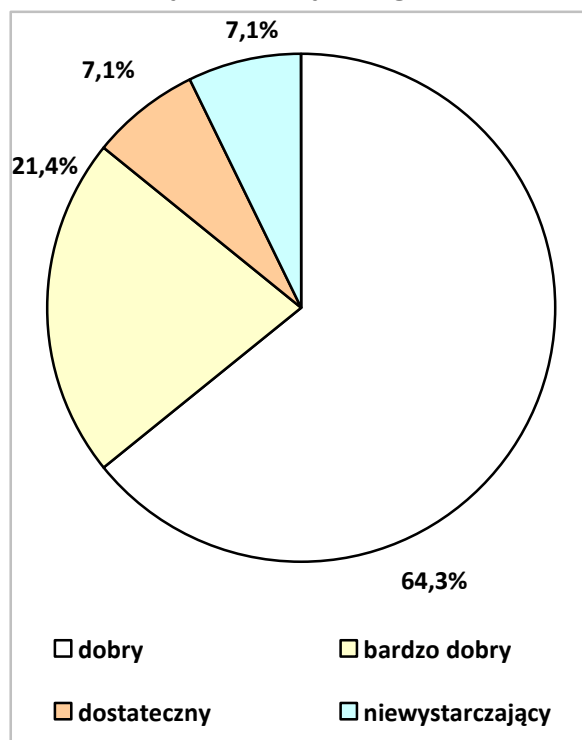

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

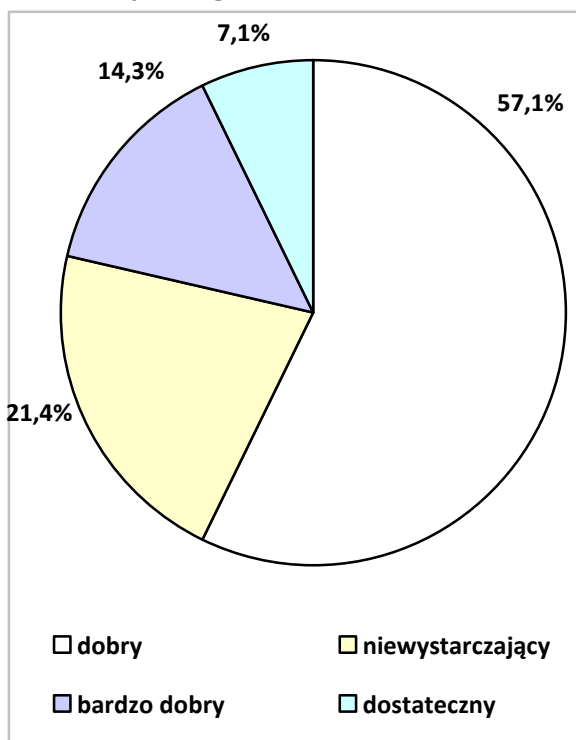
Ponad połowa respondentów (57,2%) uznała dostępność placówek służby zdrowia za dobrą lub bardzo dobrą, 28,6% za niewystarczającą, a 14,3% za dostateczną.

Do lekarzy, których w gminie brakuje bądź, do których trudno się dostać, ankietowani zaliczali najczęściej: dermatologa, laryngologa, neurologa, kardiologa, stomatologa, pediatrę i ortopedę.

Wykres 5. Jaki jest dostęp do placówek oświatowo-wychowawczych w gminie?

Wykres 6. Jaki jest dostęp do placówek kulturalnych w gminie?

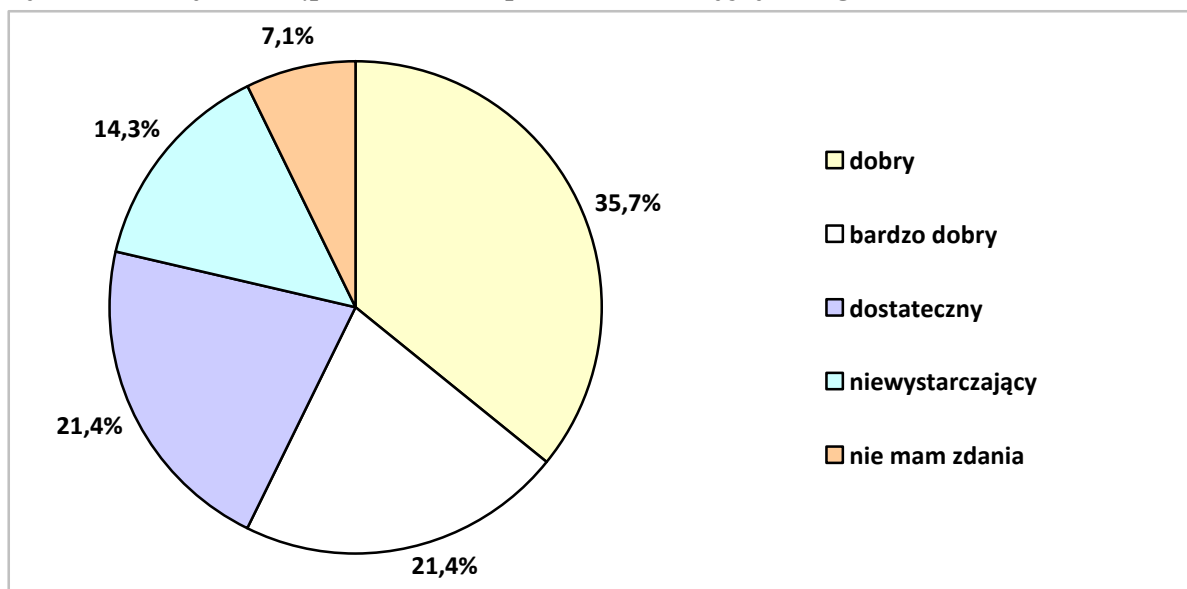
Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Zdecydowana większość ankietowanych (łącznie 85,7%) stwierdziła, że dostęp do placówek oświatowo-wychowawczych w gminie jest dobry lub bardzo dobry, po 7,1% respondentów uznało go za dostateczny i niewystarczający.

Dostępność placówek kulturalnych została podobnie oceniona. Zdecydowana większość respondentów (łącznie 71,4%) odpowiedziała, że dostęp do placówek kulturalnych w gminie jest dobry lub bardzo dobry. 21,4% badanych jest uważa, że jest on niewystarczający, a 7,1% że jest dostateczny.

Wskazując placówki oświatowo-wychowawcze oraz kulturalne, których w gminie brakuje bądź, do których dostęp jest ograniczony, badani wymienili kino i żłobek.

Wykres 7. Jaki jest dostęp do obiektów sportowo-rekreacyjnych w gminie?

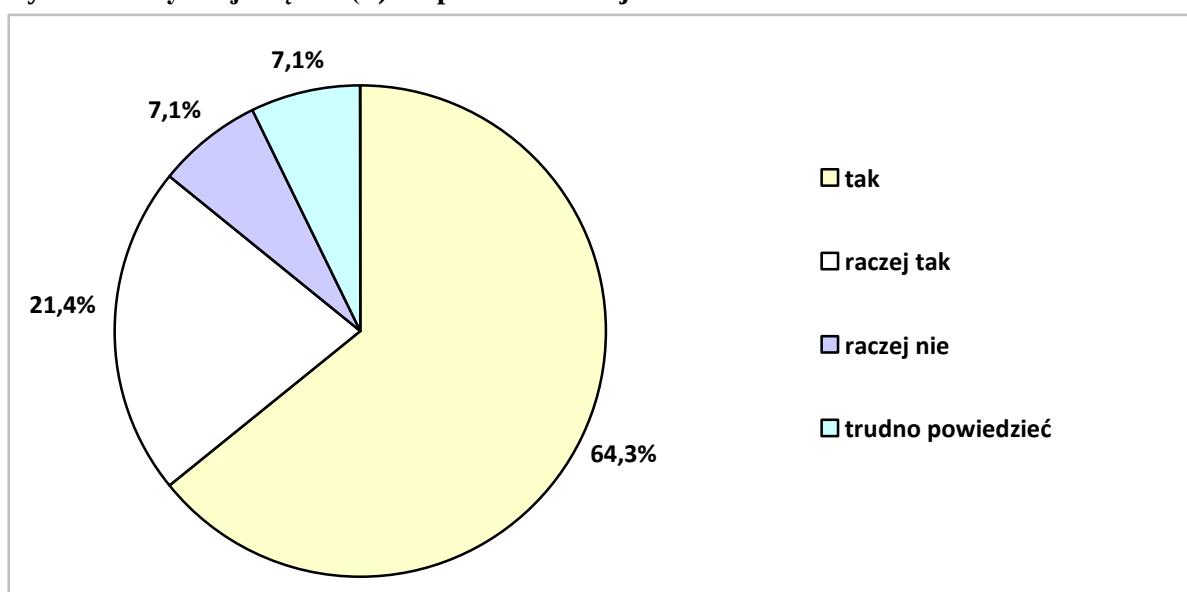
Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Ponad połowa respondentów (łącznie 57,1%) dobrze lub bardzo dobrze oceniła dostęp do obiektów sportowo-rekreacyjnych w gminie. Za dostateczny uznało go 21,4% badanych, a za niewystarczający 14,3% ankietowanych. Zdania w tej sprawie nie miało 7,1% badanych.

W przypadku infrastruktury sportowo-rekreacyjnej badani dostrzegli potrzebę budowy hali widowiskowo-sportowej, kąpieliska i kręgielni.

W ankiecie znalazło się również pytanie pozwalające uzyskać od respondentów opinie na temat stanu bezpieczeństwa w miejscu zamieszkania. Uzyskane odpowiedzi przedstawia poniższy wykres.

Wykres 8. Czy czuje się Pan(-i) bezpiecznie w miejscu zamieszkania?

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Zdecydowana większość ankietowanych (w sumie 85,7%) stwierdziła, że czuje się raczej bezpiecznie lub bezpiecznie w miejscu zamieszkania. Odmienną opinię wyraziło jedynie 7,1% badanych. Jednocześnie zdania w tej sprawie nie miało 7,1% respondentów.

20. SEKTOR POZARZĄDOWY

Organizacje pozarządowe są przejawem społeczeństwa obywatelskiego, jedną z form aktywności społecznej. Odgrywają ważną rolę nie tylko w konsolidacji lokalnej społeczności, organizacyjnym wzmacnianiu władz lokalnych, lecz również zwiększają szanse rozwoju małych i średnich miejscowości. Dobrze zorganizowane środowisko może sprzyjać aktywizowaniu nie tylko pojedynczych osób i marginalizowanych grup społecznych, ale ich lokalnego otoczenia, sprzyja budowaniu samowystarczalności społeczności lokalnych poprzez uruchomienie i wykorzystanie jej zasobów.

W 2012 roku w gminie Poniec, poza 13 jednostkami Ochotniczej Straży Pożarnej, funkcjonowało jeszcze 7 organizacji pozarządowych. Samorząd gminy, w oparciu o akt prawa miejscowego („Roczny program współpracy Gminy Poniec z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego”) podejmował z nimi współpracę, która przybierała formę zlecania organizacjom realizacji zadań własnych, dofinansowania działalności statutowej organizacji, wsparcia rzeczowego i lokalowego oraz doradztwa i konsultacji. Poniższa tabela przedstawia wykaz organizacji pozarządowych funkcjonujących w gminie.

Tabela 34. Organizacje pozarządowe w gminie w 2012 roku

lp.	nazwa organizacji	charakterystyka działania	kategoria klienta
1.	SKS „Promień” Sarbinowo	• rozwój różnych dyscyplin sportowych, • szkolenie i organizowanie zajęć, • promocja sportu, • dbanie o bazę sportowo-rekreacyjną, • zachęcanie młodzieży do aktywnego udziału w zajęciach sportowych, • uczestnictwo w zawodach, • integracja dzieci i młodzieży z terenu gminy Poniec	dzieci i młodzież
2.	LKS „Kłos” Rokosowo		
3.	PKS „Piaś” Poniec		
4.	UKS „Jastrzębie” z Żytniowiecka		
5.	Sportowy Klub Taekwon-do „TIGER”		
6.	Stowarzyszenie na rzecz Promocji Sportów Konnych Mustang – Rokosowo	• upowszechnianie i rozwijanie rekreacji ruchowej, sportu oraz innych form aktywnego wypoczynku, ze szczególnym uwzględnieniem rekreacji konnej, hipoterapii i sportu jeździeckiego • aktywny udział w życiu społeczno – sportowo – rekreacyjnym środowiska, • pomoc skrzywdzonym, biednym i chorym zwierzętom, • propagowanie ochrony środowiska wśród dzieci i młodzieży, • upowszechnienie umiejętności jazdy konnej	mieszkańcy gminy
7.	Chór Kościelny „CECYLIA”	• działalność kulturalna	mieszkańcy gminy

Dane Urzędu Miejskiego w Poniecu

W 2012 roku w gminie Poniec była jedna parafia Kościoła rzymskokatolickiego p.w. Narodzenia Najświętszej Marii Panny w Poniecu.

21. ANALIZA SWOT

Analiza SWOT (jej nazwa to akronim angielskich słów: Strengths – mocne strony, Weaknesses – słabe strony, Opportunities – szanse i Threats – zagrożenia) jest jedną

z najpopularniejszych heurystycznych technik analitycznych służących porządkowaniu informacji. Bywa stosowana we wszystkich obszarach planowania strategicznego. W przypadku strategii integracji i rozwiązywania problemów społecznych stanowi efektywną metodę identyfikacji mocnych i słabych stron lokalnego systemu pomocy społecznej oraz szans i zagrożeń, jakie przed nim stoją. Pozwala oszacować potencjał, jakim się dysponuje oraz określić stopień, w jakim posiadane zasoby odpowiadają potrzebom i oczekiwaniom społeczności lokalnej.

Przedstawiona poniżej analiza została przeprowadzona z udziałem przedstawicieli samorządu gminy, który jest podmiotem analizy, i obejmuje następujące obszary:

- bezrobocie i ubóstwo;
- rodzina, dziecko i młodzież;
- uzależnienia i przemoc w rodzinie;
- starość;
- niepełnosprawność;
- kapitał społeczny i ludzki.

Obszar BEZROBOCIE I UBÓSTWO	
mocne strony	słabe strony
• podejmowanie działań na rzecz ograniczenia zjawiska bezrobocia w gminie, w tym wśród kobiet • prowadzenie przez pracowników socjalnych działań służących aktywizacji osób bezrobotnych, w tym w wieku 45 lat i więcej • upowszechnianie ofert pracy w tym ofert z zagranicy, informacji o wolnych miejscach pracy, usługach poradnictwa zawodowego i szkoleniach • zachęcanie inwestorów do tworzenia nowych miejsc pracy • przeciwdziałanie zjawisku ubóstwa	• ograniczony wpływ na dostosowanie kierunków kształcenia do potrzeb lokalnego rynku pracy • brak przeciwdziałania zjawisku dziedziczenia bezrobocia • brak działań mających na celu pozyskiwanie środków finansowych z funduszy zewnętrznych na przeciwdziałanie bezrobociu (m.in. z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej) • niewielka skala działań służących ograniczeniu zjawiska nielegalnego zatrudnienia • brak współpracy z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz osób bezrobotnych
szanse	zagrożenia
• posiadanie przez osoby bezrobotne wiedzy o dostępnych ofertach pracy i wolnych miejscach pracy oraz o usługach poradnictwa zawodowego i szkoleniach, • rosnąca liczba nowych inwestorów tworzących w gminie miejsca pracy	• rosnący poziom bezrobocia, w tym wśród kobiet • utrzymujący się wysoki poziom bezrobocia wśród osób w wieku 45 lat i więcej • występowanie zjawiska dziedziczenia bezrobocia • rosnąca liczba osób bezrobotnych wymagających aktywizacji

	• brak zainteresowania wśród bezrobotnych dostępem do europejskich rynków pracy • ograniczone możliwości znalezienia zatrudnienia na lokalnym rynku pracy przez kończącą edukację młodzież • brak w gminie organizacji pozarządowych działających na rzecz osób bezrobotnych • utrzymujący się poziom nielegalnego zatrudnienia w gminie • postępowanie zjawiska ubóstwa wśród mieszkańców gminy
--	--

Obszar RODZINA, DZIECKO, MŁODZIEŻ	
mocne strony	słabe strony
• zapobieganie dysfunkcjom rodzin • prowadzenie efektywnej pracy socjalnej w obszarze wspierania rodzin, dzieci i młodzieży • analizowanie potrzeb rodzin, dzieci i młodzieży • koordyna działań instytucji wspierających rodziny, dzieci i młodzież • rozwijanie opieki przedszkolnej • podnoszenie poziomu nauczania w gminie • dostosowywanie do potrzeb i oczekiwań dzieci i młodzieży oferty spędzania czasu wolnego • prowadzenie działań profilaktycznych w obszarze zdrowia	• brak działań inicjujących powstawanie w gminie grup i ośrodków wsparcia dla osób samotnie wychowujących dzieci i rodzin • brak dostępu do poradnictwa specjalistycznego dla rodzin wymagających tego rodzaju wsparcia • brak działań mających na celu rozwój szkolnictwa podstawowego, gimnazjalnego i ponadgimnazjalnego • nierozwijanie sieci placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży • brak współpracy z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz rodzin, dzieci i młodzieży • brak działań mających na celu propagowanie idei wolontariatu wśród dzieci i młodzieży • brak działań na rzecz zwiększenia dostępności opieki medycznej dla mieszkańców gminy
szanse	zagrożenia
• malejąca liczba rodzin dysfunkcyjnych w gminie • istnienie warunków umożliwiających efektywne prowadzenie pracy socjalnej • malejąca liczba rodzin wymagających wsparcia w formie poradnictwa specjalistycznego • odpowiednia dostępność szkół podstawowych i gimnazjalnych w gminie • zadowalający poziom nauczania w placówkach oświatowych • rosnąca liczba dzieci i młodzieży korzystających z oferty spędzania czasu wolnego • zwiększająca się świadomość zdrowotna mieszkańców gminy	• niedostateczne rozpoznanie potrzeb rodzin, dzieci i młodzieży • brak grup i ośrodków wsparcia dla osób samotnie wychowujących dzieci i rodzin • niewystarczający dostęp do placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży w gminie • nieodpowiednia dostępność opieki przedszkolnej • brak możliwości kontynuowania przez młodzież nauki na poziomie ponadgimnazjalnym w gminie • nieodpowiednia dostępność opieki medycznej w gminie • brak w gminie organizacji pozarządowych działających na rzecz rodzin, dzieci i młodzieży • mała liczba wolontariuszy wśród dzieci i młodzieży

Obszar UZALEŻNIENIA I PRZEMOC W RODZINIE	
mocne strony	słabe strony
• kierowanie osób uzależnionych i współuzależnionych na leczenie odwykowe • prowadzenie działań edukacyjno-szkoleniowych w zakresie uzależnień wśród rodziców, nauczycieli i sprzedawców • diagnozowanie kwestii inicjacji alkoholowej i narkotykowej wśród dzieci i młodzieży • kontrolowanie punktów sprzedaży napojów alkoholowych • prowadzenie przez placówki oświatowe działań profilaktycznych, informacyjnych i edukacyjnych w obszarze uzależnień wśród dzieci i młodzieży • prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie • tworzenie zespołów interdyscyplinarnych • zapewnianie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia • kierowanie sprawców przemocy w rodzinie do udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych	• nieprowadzenie w gminie działalności terapeutycznej i rehabilitacyjnej w obszarze uzależnień • niezapewnianie rodzinom dotkniętym problemami uzależnień dostępu do pomocy psychologicznej, społecznej i prawnej • brak działań inicjujących powstawanie grup wsparcia i instytucji wsparcia dla osób uzależnionych i współuzależnionych • brak działań mających na celu pozyskanie kadry do pracy z osobami uzależnionymi, współuzależnionymi i dotkniętymi przemocą w rodzinie • brak współpracy z organizacjami pozarządowymi działającymi w obszarze uzależnień i przeciwdziałania przemocy w rodzinie • niewystarczająca skala działań w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie
szanse	zagrożenia
• rosnąca liczba osób wyleczonych z uzależnień • rosnąca liczba osób uzależnionych i współuzależnionych objętych leczeniem odwykowym • zwiększająca się liczba rodzin mogących skorzystać ze wsparcia psychospołecznego i prawnego • funkcjonowanie w gminie grup wsparcia i instytucji wsparcia dla osób uzależnionych i współuzależnionych • zwiększająca się świadomość rodziców, nauczycieli i sprzedawców napojów alkoholowych co do zagrożeń uzależnieniami • zwiększająca się wśród dzieci i młodzieży świadomość zagrożenia uzależnieniami • zwiększająca się liczba rodzin objętych poradnictwem i interwencją z powodu przemocy w rodzinie • funkcjonowanie w gminie organizacji pozarządowych działających w obszarze uzależnień • niezwiększająca się liczba osób wymagających umieszczenia w ośrodkach wsparcia	• obniżanie się wieku inicjacji alkoholowej i narkotykowej • niezwiększająca się kadra pracująca z osobami uzależnionymi, współuzależnionymi i dotkniętymi przemocą w rodzinie • zwiększająca się liczba osób wymagających objęcia działaniami zespołu interdyscyplinarnego • zwiększająca się liczba osób wymagających działań korekcyjno-edukacyjnych • brak w gminie organizacji pozarządowych działających w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie

Obszar BEZDOMNOŚĆ	
mocne strony	słabe strony
• zapobieganie bezdomności oraz prowadzenie działań na rzecz osób bezdomnych • informowanie bezdomnych o przysługujących im prawach oraz dostępnych formach pomocy • zapewnianie osobom bezdomnym schronienia • zapewnianie wsparcia osobom wychodzącym z bezdomności	• brak działań służących diagnozowaniu problemu bezdomności • brak działań na rzecz reintegracji zawodowej osób bezdomnych • brak działań uwrażliwiających mieszkańców na problemy osób bezdomnych • brak działań mających na celu zwiększenie akceptacji społecznej osób bezdomnych • brak współpracy z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz osób bezdomnych
szanse	zagrożenia
• odpowiednia jakość usług świadczonych osobom bezdomnym • odpowiednia wiedza bezdomnych o przysługujących im prawach i dostępnych formach wsparcia • niewzrastająca liczba osób bezdomnych przybyłych z innych gmin • brak zjawiska minimalizowania problemów osób bezdomnych	• występowanie problemu bezdomności • zwiększająca się liczba osób zagrożonych bezdomnością i bezdomnych • niewzrastająca liczba osób wychodzących z bezdomności • wzrastająca liczba osób bezdomnych wymagających schronienia • wzrastająca liczba bezdomnych zmagających się z bezrobociem • ograniczone możliwości realizowania indywidualnych programów wychodzenia z bezdomności • niski poziom społecznej akceptacji osób bezdomnych • brak organizacji pozarządowych działających na rzecz osób bezdomnych

Obszar STAROŚĆ	
mocne strony	słabe strony
• informowanie osób starszych o dostępnych formach pomocy • dysponowanie odpowiednią liczbą pracowników świadczących osobom starszym usługi opiekuńcze • podejmowanie działań zmierzających do większego zaangażowania rodzin w sprawowanie opieki nad osobami starszymi • zapewnianie osobom starszym wsparcia w ramach małych form pomocy (klub seniora, dom dziennego pobytu) • kierowanie osób wymagających całodobowej	• brak badań dot. liczebności osób starszych • brak działań inicjujących powstawanie w gminie grup wsparcia i instytucji działających na rzecz osób starszych • brak działań w celu umożliwienia osobom starszym kontynuowania aktywności zawodowej • brak współpracy z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz osób starszych • brak działań mających na celu poprawę sfery technicznej ułatwiającej osobom starszym

opieki do domów pomocy społecznej • prowadzenie działań mających na celu podniesienie poziomu życia osób starszych • podejmowanie działalności prozdrowotnej wśród osób starszych • uwrażliwianie społeczności lokalnej na problemy i potrzeby osób starszych	codzienne życie • brak działań inicjujących wolontariat na rzecz osób starszych w gminie • niezapewnianie osobom młodym warunków do pozostania w gminie
szanse	zagrożenia
• posiadanie przez osoby starsze wiedzy o dostępnych formach pomocy • możliwość uzyskania przez osoby starsze pomocy ze strony rodziny • dobry dostęp osób starszych do małych form pomocy (klub seniora, dom dziennego pobytu) • dobra dostępność domów pomocy społecznej • wysoki poziom życia osób starszych w gminie • rosnący udział osób starszych w działaniach prozdrowotnych • niemarginalizowanie problemów i potrzeb osób starszych	• zwiększająca się liczba osób starszych w gminie • nieodpowiednia do potrzeb liczba osób starszych korzystających z usług opiekuńczych • brak w gminie grup wsparcia i instytucji wsparcia dla osób starszych • mała liczba osób starszych kontynuujących aktywność zawodową • migracja osób młodych, wykształconych do większych jednostek administracyjnych • brak w gminie organizacji pozarządowych działających na rzecz osób starszych • nieodpowiednia do potrzeb osób starszych infrastruktura techniczna • niewystarczająca liczba wolontariuszy wspierających osoby starsze w codziennym życiu

Obszar NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ	
mocne strony	słabe strony
• informowanie osób niepełnosprawnych o przysługujących im prawach oraz dostępnych formach pomocy • upowszechnianie wśród osób niepełnosprawnych ofert pracy oraz informacji o wolnych miejscach pracy	• brak wsparcia w postaci specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi • brak działań inicjujących powstawanie w gminie grup wsparcia i instytucji działających na rzecz osób niepełnosprawnych • brak działań mających na celu likwidowanie barier utrudniających codzienne życie osobom niepełnosprawnym • brak działań mających na celu uwrażliwianie społeczności lokalnej na problemy i potrzeby osób niepełnosprawnych • brak działań mających na celu tworzenie grup i klas integracyjnych w placówkach oświatowo-wychowawczych • brak działań służących zwiększeniu społecznej akceptacji osób niepełnosprawnych • brak współpracy z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz osób niepełnosprawnych • ograniczone działania inicjujące wolontariat na rzecz osób niepełnosprawnych w gminie
szanse	zagrożenia

• posiadanie przez osoby niepełnosprawne wiedzy o przysługujących im prawach i dostępnych formach wsparcia • malejąca liczba osób z zaburzeniami psychicznymi wymagających wsparcia • istnienie bazy rehabilitacyjnej w gminie • wzrost społecznej akceptacji osób niepełnosprawnych	• rosnąca liczba osób niepełnosprawnych • brak w gminie grup wsparcia i instytucji wsparcia dla osób niepełnosprawnych • istnienie barier utrudniających osobom niepełnosprawnym codzienne życie • brak w gminie organizacji pozarządowych działających na rzecz osób niepełnosprawnych • brak wiedzy o dostępnych ofertach pracy i wolnych miejscach pracy dla osób niepełnosprawnych • rosnąca liczba dzieci i młodzieży wymagających umieszczenia w grupach i klasach integracyjnych • niewystarczająca liczba wolontariuszy wspierających osoby niepełnosprawne w codziennym życiu
---	--

Obszar KAPITAŁ SPOŁECZNY I LUDZKI	
mocne strony	słabe strony
• podnoszenie przez pracowników pomocy społecznej kwalifikacji zawodowych poprzez udział w szkoleniach i różnych formach doskonalenia zawodowego • informowanie beneficjentów systemu pomocy społecznej o możliwościach uzyskania wsparcia • poprawianie jakości obsługi klientów OPS-u • posiadanie informacji o instytucjach wsparcia i organizacjach mogących świadczyć pomoc mieszkańcom gminy • uświadamianie władzom gminy roli i potrzeb sektora pomocy społecznej • inicjowanie współpracy z przedstawicielami kościołów i związków wyznaniowych	• brak działań inicjujących powstawanie w gminie nowych placówek pomocy społecznej • brak działań przeciwdziałających wypaleniu zawodowemu pracowników pomocy społecznej • brak działań mających na celu diagnozowanie problemów społecznych w gminie • brak działań inicjujących powstawanie nowych placówek pomocy społecznej • brak działań inicjujących wolontariat w gminie • brak działań mających na celu pozyskiwanie dodatkowych środków na realizację zadań z zakresu pomocy społecznej, m.in. z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej • brak działań przeciwdziałających negatywnym stereotypom postrzegania sektora pomocy społecznej • brak współpracy z organizacjami pozarządowymi
szanse	zagrożenia
• malejąca liczba beneficjentów systemu pomocy społecznej przypadających na jednego pracownika socjalnego • dobrze wykwalifikowana kadra zatrudniona w miejscowym ośrodku pomocy społecznej • posiadanie przez beneficjentów systemu pomocy społecznej wiedzy o dostępnych formach wsparcia • odpowiednia jakość obsługi klientów OPS-u, • dobrze finansowany system pomocy społecznej	• niewystarczająca wiedza na temat problemów społecznych w gminie • mała liczba wolontariuszy świadczących pomoc osobom wymagającym wsparcia • mała świadomość władz gminy co do roli i potrzeb sektora pomocy społecznej • niezmieniający się na korzyść wizerunek sektora pomocy społecznej

• posiadanie przez pracowników pomocy społecznej wiedzy na temat instytucji wsparcia i organizacji pozarządowych mogących świadczyć pomoc mieszkańcom • istnienie organizacji pozarządowych w gminie • włączanie się przedstawicieli kościołów i związków wyznaniowych w działania pomocowe	
---	--

22. PODSUMOWANIE DIAGNOZY

Diagnoza przeprowadzona w ramach Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Poniec obejmowała kilkanaście zagadnień. Jej wyniki posłużyły, po ich nałożeniu na kompetencje samorządu gminnego, do opracowania założeń polityki społecznej gminy na lata 2014-2020. Zostały one przedstawione w części programowej strategii i zawierają działania, które powinny przyczynić się do zminimalizowania problemów społecznych tak występujących w gminie obecnie, jak i w najbliższych latach. Działania te są wyznaczone w następujących obszarach:

- 1. Przeciwdziałanie bezrobociu, ubóstwu i bezdomności oraz zapobieganie ich skutkom** poprzez:
 - zapewnienie ubogim bezpieczeństwa socjalnego,
 - wsparcie osób bezrobotnych i poszukujących pracy oraz ograniczanie dyskryminacji ze względu na płeć w obszarze rynku pracy,
 - pomoc osobom zagrożonym bezdomnością i bezdomnym.
- 2. Wspieranie rodzin i wspomaganie rozwoju dzieci i młodzieży** poprzez:
 - wzmacnianie rodzin, podnoszenie poziomu ich funkcjonowania,
 - pomoc rodzinom będącym w kryzysie; rozwijanie systemu wsparcia,
 - wsparcie dzieci i młodzieży w kształceniu i wszechstronnym rozwoju.
- 3. Utrzymanie osób starszych i niepełnosprawnych w środowisku zamieszkania oraz umożliwienie im udziału w życiu społecznym** poprzez:
 - usprawnianie osób starszych i zapewnienie im właściwej opieki,
 - ograniczenie skutków niepełnosprawności oraz aktywizację społeczną i zawodową osób niepełnosprawnych.
- 4. Zapewnienie mieszkańcom równego dostępu do służby zdrowia oraz wspieranie rodzin i osób dotkniętych problemami uzależnień i przemocy w rodzinie** poprzez:
 - zaspokajanie potrzeb mieszkańców w zakresie ochrony zdrowia,
 - profilaktykę i rozwiązywanie problemów uzależnień oraz przeciwdziałanie przemocy w rodzinie.

5. Podniesienie poziomu bezpieczeństwa publicznego poprzez:

- przeciwdziałanie przestępczości, w tym wśród nieletnich,
- zwiększenie poczucia bezpieczeństwa mieszkańców.

6. Rozwój kapitału społecznego i ludzkiego poprzez:

- wzmacnianie kadry pomocy społecznej,
- wyzwalanie aktywności obywatelskiej,
- rozwój współpracy z sektorem pozarządowym i podmiotami ekonomii społecznej, wspólne diagnozowanie problemów społecznych i potrzeb mieszkańców.

III. CZĘŚĆ PROGRAMOWA

1. MISJA, CELE STRATEGICZNE I OPERACYJNE, KIERUNKI DZIAŁAŃ

Misja samorządu, sformułowana w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Poniec na lata 2014-2020, jest następująca:

Gmina Poniec dąży do integracji mieszkańców, zaspokaja ich potrzeby oraz zapewnia im możliwości rozwoju.

Wypełnienie przyjętej misji jest uwarunkowane realizacją przedstawionych na kolejnych stronach celów strategicznych i operacyjnych oraz kierunków działań.

Cel strategiczny 1.:

Przeciwdziałanie bezrobociu, ubóstwu i bezdomności oraz zapobieganie ich skutkom.

Cele operacyjne:

1. Zapewnienie ubogim bezpieczeństwa socjalnego.
2. Wsparcie osób bezrobotnych i poszukujących pracy oraz ograniczanie dyskryminacji ze względu na płeć w obszarze rynku pracy.
3. Pomoc osobom zagrożonym bezdomnością i bezdomnym.

Kierunki działań do celu operacyjnego 1.:

1. Monitorowanie bezpieczeństwa socjalnego mieszkańców gminy.
2. Wsparcie osób ubogich pracą socjalną, w tym poprzez zawieranie kontraktów socjalnych.
3. Udzielanie przez OPS pomocy finansowej i rzeczowej (w tym w postaci posiłku) osobom znajdującym się w trudnej sytuacji materialnej.
4. Promowanie aktywnych postaw wśród osób zagrożonych utratą bezpieczeństwa socjalnego, m.in. poprzez propagowanie ekonomii społecznej.
5. Organizowanie akcji charytatywnych na rzecz ubogich.
6. Zabezpieczenie potrzeb bytowych dzieci z rodzin ubogich, m.in. poprzez organizowanie dla nich dożywiania w szkołach, wypoczynku letniego i zimowego, wyposażenie ich w podręczniki i pomoce szkolne oraz odzież, a także zapewnienie im dostępu do alternatywnych form spędzania czasu wolnego.
7. Opracowanie, realizacja lub współudział w realizacji programów na rzecz osób i rodzin zagrożonych i dotkniętych ubóstwem.
8. Powiększenie w gminie zasobów mieszkań socjalnych.
9. Podejmowanie współpracy z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz ubogich, z podmiotami ekonomii społecznej oraz z Kościołem.

Kierunki działań do celu operacyjnego 2.:

1. Podejmowanie współpracy z Powiatowym Urzędem Pracy w zakresie upowszechniania ofert pracy, informacji o wolnych miejscach pracy, usługach poradnictwa zawodowego, szkoleniach, przygotowaniu zawodowym dorosłych i stażach oraz organizacji robót publicznych, prac interwencyjnych i zatrudnienia socjalnego.
2. Prowadzenie pracy socjalnej z osobami bezrobotnymi, w tym w oparciu o kontrakt socjalny.

3. Zmniejszanie skutków bezrobocia poprzez pomoc finansową udzielaną przez OPS.
4. Utworzenie w gminie Klubu Integracji Społecznej lub Centrum Integracji Społecznej.
5. Inicjowanie powstawania i wspieranie rozwoju podmiotów ekonomii społecznej, np. spółdzielni socjalnych.
6. Pozyskiwanie inwestorów spoza gminy.
7. Opracowywanie i realizowanie projektów służących aktywizacji osób bezrobotnych, w tym współfinansowanych z funduszy zewnętrznych, np. z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej.
8. Opracowanie, realizacja lub współudział w realizacji projektów i akcji informacyjnych na rzecz przeciwdziałania dyskryminacji ze względu na płeć w obszarze rynku pracy.
9. Promowanie w obszarze rynku pracy zasady równości płci, uwzględnianie równości płci w podejmowanych działaniach na osób bezrobotnych.
10. Podejmowanie współpracy z działającymi na rzecz osób bezrobotnych organizacjami pozarządowymi i podmiotami ekonomii społecznej o zasięgu ponadgminnym.

Kierunki działań do celu operacyjnego 3.:

1. Prowadzenie pracy socjalnej z osobami zagrożonymi i dotkniętymi bezdomnością.
2. Udzielanie przez OPS pomocy finansowej i rzeczowej osobom zagrożonym i dotkniętym bezdomnością.
3. Zwiększenie liczby mieszkań socjalnych.
4. Zapewnianie osobom bezdomnym schronienia.
5. Podejmowanie współpracy z organizacjami pozarządowymi o zasięgu ponadgminnym działającymi na rzecz osób bezdomnych.

Czas realizacji działań:

Działania ciągle w latach 2014-2020 (utworzenie Klubu Integracji Społecznej lub Centrum Integracji Społecznej – 2016 r.).

Podmioty odpowiedzialne za realizację działań:

Burmistrz, Rada Miejska, Urząd Miejski, Ośrodek Pomocy Społecznej, placówki oświatowe szczebla podstawowego i gimnazjalnego.

Partnerzy w realizacji działań:

Powiatowy Urząd Pracy w Gostyniu, szkoły ponadgimnazjalne w powiecie, organizacje

pozarządowe, podmioty ekonomii społecznej, inwestorzy, lokalni przedsiębiorcy, noclegownie i schroniska spoza gminy, Kościół, społeczność lokalna.

Źródła finansowania działań:

Budżet samorządowy (gminny, powiatowy) i centralny, fundusze zewnętrzne, m.in. fundusze strukturalne Unii Europejskiej, inne programy, organizacje pozarządowe, sponsorzy indywidualni.

Wskaźniki monitoringowe:

- liczba osób ubogich korzystających ze wsparcia OPS,
- liczba przeprowadzonych akcji charytatywnych,
- liczba dzieci z rodzin ubogich objętych wsparciem,
- liczba programów wsparcia zagrożonych i dotkniętych ubóstwem oraz liczba osób nimi objętych,
- wielkość stopy bezrobocia,
- liczba osób bezrobotnych w gminie, w tym liczba osób objętych przez Powiatowy Urząd Pracy różnymi formami wsparcia,
- liczba osób bezrobotnych, ubogich i bezdomnych objętych pracą socjalną oraz liczba osób objętych kontraktami socjalnymi,
- liczba osób objętych wsparciem OPS-u z powodu bezrobocia,
- liczba osób objętych wsparciem w ramach Klubu Integracji Społecznej lub Centrum Integracji Społecznej,
- liczba działających w gminie podmiotów ekonomii społecznej,
- liczba nowych inwestorów,
- liczba opracowanych i realizowanych projektów oraz liczba osób nimi objętych,
- liczba przedsięwzięć realizowanych przy współpracy z organizacjami pozarządowymi lub podmiotami ekonomii społecznej,
- liczba mieszkań socjalnych.
- liczba osób zagrożonych bezdomnością i bezdomnych objętych wsparciem,
- liczba osób bezdomnych, którym zapewniono schronienie.

Prognoza zmian:

Podjęcie działań powinno przyczynić się m.in. do:

- zwiększenia bezpieczeństwa socjalnego mieszkańców gminy,

- spadku liczby osób bezrobotnych,
- zwiększenia liczby miejsc pracy,
- ograniczenia dyskryminacji ze względu na płeć w obszarze rynku pracy,
- zwiększenia liczby osób zaktywizowanych,
- zwiększenia możliwości uzyskania mieszkania przez osoby o niskim statusie materialnym,
- zmniejszenie liczby osób zagrożonych bezdomnością,
- poprawy dostępności i jakości usług świadczonych osobom bezdomnym,
- zmniejszenia liczby beneficjentów pomocy społecznej.

Cel strategiczny 2.:

Wspieranie rodzin i wspomaganie rozwoju dzieci i młodzieży oraz przyczynianie się do osłabienia istniejących nierówności płci.

Cele operacyjne:

1. Wzmacnianie rodzin i podnoszenie poziomu ich funkcjonowania
2. .Pomoc rodzinom będącym w kryzysie; rozwijanie systemu wsparcia.
3. Wsparcie dzieci i młodzieży w kształceniu i wszechstronnym rozwoju.

Kierunki działań do celów operacyjnych 1-3.:

1. Promowanie w gminie prawidłowego modelu rodziny oraz edukowanie rodzin w zakresie właściwego wypełniania ról rodzicielskich, m.in. przez pracowników OPS-u i placówek oświatowych.
2. Zintensyfikowanie pracy socjalnej z rodzinami, w szczególności dotkniętymi bezradnością opiekuńczo-wychowawczą.
3. Udzielanie przez OPS pomocy rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji materialnej z systemu pomocy społecznej oraz świadczeń rodzinnych i alimentacyjnych.
4. Podejmowanie działań na rzecz osób samotnie wychowujących dzieci; inicjowanie powstawania grup wsparcia dla tych osób.
5. Zwiększenie dostępności dla rodzin oraz osób samotnie wychowujących dzieci do wsparcia psychologiczno-pedagogicznego, prawnego i socjalnego.
6. Zwiększenie dostępu dzieci i młodzieży do alternatywnych form spędzania czasu wolnego, m.in. poprzez rozszerzenie oferty zajęć pozalekcyjnych i pozaszkolnych, w tym sportowo-rekreacyjnych i kulturalnych, organizowanie półkolonii w okresie wakacyjnym.
7. Zwiększenie liczby przedszkoli lub liczby miejsc w przedszkolach, w miarę możliwości utworzenie żłobka.
8. Wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży z uwzględnieniem zasady równości płci.
9. Rozwijanie sieci i oferty świetlic prowadzących program socjoterapeutyczny, w miarę możliwości utworzenie klubu dla młodzieży.
10. Zintegrowanie działań na rzecz rodziny i dziecka poprzez stałą współpracę placówek oświatowo-wychowawczych i kulturalnych, jednostek pomocy społecznej, służby zdrowia, Sądu Rejonowego i kuratorów sądowych, Policji, organizacji pozarządowych i Kościoła.

Czas realizacji działań:

Działania ciągle w latach 2014-2020.

Podmioty odpowiedzialne za realizację działań:

Burmistrz, Rada Miejska, Urząd Miejski, Ośrodek Pomocy Społecznej, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, placówki przedszkolne, oświatowe szczebla podstawowego i gimnazjalnego, kulturalne, jednostki sportowo-rekreacyjne, świetlice realizujące program socjoterapeutyczny.

Partnerzy w realizacji działań:

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, specjaliści, szkoły ponadgimnazjalne w powiecie, placówki służby zdrowia, Sąd Rejonowy, kuratorzy sądowi, Policja, organizacje pozarządowe, Kościoły.

Źródła finansowania działań:

Budżet samorządowy (gminny, powiatowy) i centralny, fundusze zewnętrzne, m.in. fundusze strukturalne Unii Europejskiej, inne programy, organizacje pozarządowe, sponsorzy indywidualni.

Wskaźniki monitoringowe:

- liczba rodzin objętych pracą socjalną,
- liczba rodzin objętych wsparciem z systemu pomocy społecznej, świadczeń rodzinnych i alimentacyjnych,
- liczba osób i rodzin objętych poradnictwem specjalistycznym oraz liczba porad,
- liczba podjętych działań na rzecz osób samotnie wychowujących dzieci,
- liczba nowych miejsc w przedszkolach oraz liczba dzieci objętych opieką przedszkolną,
- liczba świetlic realizujących program socjoterapeutyczny,
- liczba dzieci i młodzieży korzystających ze świetlic oraz klubu dla młodzieży.

Prognoza zmian:

Podjęcie działań powinno przyczynić się m.in. do:

- spadku liczby rodzin zmagających się z problemami opiekuńczo-wychowawczymi,
- poszerzenia wiedzy w zakresie właściwego wypełniania ról rodzicielskich,
- zwiększenia dostępności wsparcia, w tym dla osób samotnie wychowujących dzieci,

- podniesienia jakości kształcenia i wsparcia w placówkach oświatowych,
- poszerzenie oferty w zakresie opieki przedszkolnej,
- zróżnicowania form spędzania czasu wolnego oraz wzrostu liczby dzieci i młodzieży z nich korzystających.

Cel strategiczny 3.:

Utrzymanie osób starszych i niepełnosprawnych w środowisku zamieszkania oraz umożliwienie im udziału w życiu społecznym.

Cele operacyjne:

1. Usprawnianie osób starszych i zapewnienie im właściwej opieki.
2. Ograniczenie skutków niepełnosprawności oraz aktywizacja społeczna i zawodowa osób niepełnosprawnych.

Kierunki działań do celów operacyjnych 1-2.:

1. Monitorowanie liczby osób starszych i niepełnosprawnych potrzebujących wsparcia
2. Prowadzenie pracy socjalnej z osobami starszymi i niepełnosprawnymi.
3. Udzielanie przez OPS pomocy finansowej i rzeczowej potrzebującym osobom starszym i niepełnosprawnym.
4. Poprawa dostępności i jakości usług opiekuńczych, obejmujących pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych, opiekę higieniczną, zaleconą przez lekarza pielęgnację.
5. Poprawa dostępności specjalistycznych usług opiekuńczych.
6. Rozwijanie aktywnych i zdrowych form spędzania czasu wolnego przez osoby starsze i niepełnosprawne – zaspokajanie ich potrzeb kulturalno-społecznych, rekreacyjnych i edukacyjnych, w tym organizowanie imprez i spotkań integracyjnych.
7. Zwiększenie dostępności kształcenia integracyjnego w gminie poprzez tworzenie grup i klas integracyjnych w placówkach oświatowo-wychowawczych.
8. Podejmowanie współpracy z PCPR-em, PUP-em i PFRON-em w zakresie rehabilitacji społecznej i zawodowej osób niepełnosprawnych, m.in. przy likwidacji barier architektonicznych, zapewnieniu dostępu do rehabilitacji i sprzętu rehabilitacyjnego oraz zdobyciu i utrzymaniu zatrudnienia.
9. Podejmowanie współpracy z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz osób starszych i niepełnosprawnych oraz z podmiotami ekonomii społecznej (w tym także o ponadlokalnym obszarze działania) i z Kościołem.
10. Inicjowanie i wspieranie tworzenia miejsc pracy dla osób niepełnosprawnych, np. poprzez współpracę z podmiotami ekonomii społecznej.
11. Pozyskiwanie wolontariuszy mogących wspierać osoby starsze i niepełnosprawne w codziennym życiu.

Czas realizacji działań:

Działania ciągle w latach 2014-2020.

Podmioty odpowiedzialne za realizację działań:

Burmistrz, Rada Miejska, Urząd Miejski, Ośrodek Pomocy Społecznej, placówki oświatowe szczebla podstawowego i gimnazjalnego, kulturalne.

Partnerzy w realizacji działań:

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Powiatowy Urząd Pracy, Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, szkoły ponadgimnazjalne w powiecie, Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Poznaniu, placówki służby zdrowia, organizacje pozarządowe, podmioty ekonomii społecznej, Kościół, społeczność lokalna.

Źródła finansowania działań:

Budżet samorządowy (gminny, powiatowy) i centralny, Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, fundusze zewnętrzne, m.in. fundusze strukturalne Unii Europejskiej, inne programy, organizacje pozarządowe, sponsorzy indywidualni.

Wskaźniki monitoringowe:

- liczba osób w wieku poprodukcyjnym objętych wsparciem z systemu pomocy społecznej,
- liczba osób dotkniętych niepełnosprawnością objętych wsparciem z systemu pomocy społecznej,
- liczba osób starszych i niepełnosprawnych objętych pracą socjalną,
- liczba osób objętych usługami opiekuńczymi i specjalistycznymi usługami opiekuńczymi,
- liczba osób objętych wsparciem w ramach klubu seniora,
- liczba grup i klas integracyjnych oraz liczba dzieci i młodzieży do nich uczęszczających,
- liczba zlikwidowanych barier architektonicznych,
- liczba osób objętych usługami rehabilitacyjnymi,
- liczba działań na rzecz osób starszych i niepełnosprawnych podjętych we współpracy z organizacjami pozarządowymi, podmiotami ekonomii społecznej i Kościołem,
- liczba nowych miejsc pracy dla osób niepełnosprawnych,
- liczba wolontariuszy.

Prognoza zmian:

Podjęcie działań powinno przyczynić się m.in. do:

- zwiększenia udziału seniorów i osób dotkniętych niepełnosprawnością w życiu społecznym,
- podniesienia jakości świadczonych usług,
- podniesienia jakości funkcjonowania osób starszych i niepełnosprawnych w środowisku zamieszkania,
- zwiększenia liczby osób usprawnionych i zatrudnionych.

Cel strategiczny 4.:

Zapewnienie mieszkańcom równego dostępu do służby zdrowia oraz wspieranie rodzin i osób dotkniętych problemami uzależnień i przemocy w rodzinie.

Cele operacyjne 1-2.:

1. Zaspokajanie potrzeb mieszkańców w zakresie ochrony zdrowia.
2. Profilaktyka i rozwiązywanie problemów uzależnień oraz przeciwdziałanie przemocy w rodzinie.

Kierunki działań do celu operacyjnego 1.:

1. Promowanie zdrowia i prowadzenie profilaktyki zdrowotnej.
2. Zabezpieczanie świadczeń z zakresu podstawowej opieki zdrowotnej, położnictwa, ginekologii i stomatologii, zgodnie z minimalnym planem zabezpieczenia ambulatoryjnej opieki zdrowotnej.
3. Zwiększenie dostępności w gminie usług medycznych na poziomie specjalistycznym.
4. Zwiększenie dostępności opieki pielęgniarstwa w placówkach oświatowych.
5. Podejmowanie działań wynikających z rozeznaczonych potrzeb zdrowotnych i stanu zdrowia mieszkańców, w tym opracowywanie i realizowanie programów zdrowotnych.
6. Inicjowanie przedsięwzięć lokalnych mających na celu zaznajomienie mieszkańców z czynnikami szkodliwymi dla zdrowia oraz ich skutkami.

Kierunki działań do celu operacyjnego 2.:

1. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu i narkotyków.
2. Zapewnienie rodzinom dotkniętym problemami alkoholowymi, narkomanii i przemocy w rodzinie szerszego dostępu do wsparcia psychologicznego, prawnego i społecznego.
3. Zintensyfikowanie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej i szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, narkomanii i przemocy w rodzinie, w szczególności skierowanej do dzieci i młodzieży.
4. Prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
5. Zintensyfikowanie działalności interdyscyplinarnego zespołu do spraw przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
6. Kontynuacja działalności i poszerzanie zasięgu oddziaływania świetlic realizujących

program socjoterapeutyczny.

7. Zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia.
8. Podejmowanie współpracy z organizacjami pozarządowymi i grupami samopomocowymi, działającymi na rzecz dotkniętych problemami uzależnień lub przemocy w rodzinie.

Czas realizacji działań:

Działania ciągle w latach 2014-2020.

Podmioty odpowiedzialne za realizację działań:

Burmistrz, Rada Miejska, Urząd Miejski, Ośrodek Pomocy Społecznej, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, interdyscyplinarny zespół ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie, placówki oświatowe szczebla podstawowego i gimnazjalnego, świetlice realizujące program socjoterapeutyczny.

Partnerzy w realizacji działań:

Placówki służby zdrowia, specjaliści, szkoły ponadgimnazjalne w powiecie, placówki leczenia uzależnień i ośrodki wsparcia poza gminą, grupy samopomocowe (w tym grupa AA), organizacje pozarządowe (w tym klub abstynenta), Sąd Rejonowy, kuratorzy sądowi, Policja, Kościół, społeczność lokalna.

Źródła finansowania działań:

Budżet samorządowy (gminny, powiatowy) i centralny, fundusze zewnętrzne, m.in. fundusze strukturalne Unii Europejskiej, inne programy, organizacje pozarządowe, sponsorzy indywidualni.

Wskaźniki monitoringowe:

- liczba przedsięwzięć w zakresie promocji zdrowia i profilaktyki zdrowotnej,
- liczba osób objętych świadczeniami zdrowotnymi,
- liczba dzieci objętych opieką pielęgniarską w placówkach oświatowych,
- liczba osób objętych pomocą terapeutyczną i rehabilitacyjną,
- liczba realizowanych programów zdrowotnych i liczba osób nimi objętych,
- liczba rodzin objętych wsparciem z systemu pomocy społecznej z powodu alkoholizmu, narkomanii i przemocy w rodzinie,
- liczba rodzin dotkniętych problemami uzależnień lub przemocy w rodzinie, objętych

wsparciem psychologicznym i prawnym,

- liczba przedsięwzięć realizowanych w ramach działalności informacyjnej, edukacyjnej i szkoleniowej,
- liczba udzielonych porad i przeprowadzonych interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- liczba osób objętych oddziaływaniem interdyscyplinarnego zespołu ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- liczba dzieci korzystających ze świetlic realizujących program socjoterapeutyczny,
- liczba osób dotkniętych przemocą w rodzinie, którym zapewniono miejsca w ośrodkach wsparcia,
- liczba działań realizowanych wspólnie z organizacjami pozarządowymi lub grupami samopomocowymi, działającymi na rzecz dotkniętych problemami uzależnień i przemocy w rodzinie.

Prognoza zmian:

Podjęcie działań powinno przyczynić się m.in. do:

- poszerzenia wiedzy mieszkańców w zakresie profilaktyki zdrowotnej oraz zdrowego trybu życia,
- poprawy stanu zdrowia mieszkańców,
- poszerzenia wiedzy mieszkańców w zakresie profilaktyki uzależnień,
- zwiększenia dostępności wsparcia dla osób uzależnionych i współuzależnionych oraz dotkniętych problemem przemocy w rodzinie,
- zmniejszenia skali przemocy w rodzinie.

Cel strategiczny 5.:

Podniesienie poziomu bezpieczeństwa w gminie.

Cele operacyjne:

1. Przeciwdziałanie przestępczości, w tym wśród nieletnich.
2. Zwiększenie poczucia bezpieczeństwa mieszkańców.

Kierunki działań do celów operacyjnych 1-2.:

1. Opracowywanie i realizowanie programów profilaktyczno-edukacyjnych w placówkach oświatowych; włączanie w ich realizację policjantów.
2. Podejmowanie w gminie akcji edukacyjno-informacyjnych poświęconych przestępczości i jej skutkom.
3. Patrolowanie i wizytowanie miejsc publicznych w gminie.
4. Podejmowanie przez jednostki gminne i jej mieszkańców współpracy z instytucjami o zasięgu ponadgminnym, Policją, Prokuraturą Rejonową, Sądem Rejonowym, kuratorami sądowymi i organizacjami pozarządowymi na rzecz przeciwdziałania przestępczości.
5. Zapewnienie dzieciom i młodzieży alternatywnych form spędzania czasu wolnego.
6. Zapewnienie mieszkańcom bezpieczeństwa na drodze, m.in. poprzez remont ulic miejskich, budowę przydrożnych chodników, przejść dla pieszych i oświetlenia, organizację dowozu dzieci i młodzieży do szkół.

Czas realizacji działań:

Działania ciągłe w latach 2014-2020.

Podmioty odpowiedzialne za realizację działań:

Burmistrz, Rada Miejska, Urząd Miejski, Ośrodek Pomocy Społecznej, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, placówki oświatowe szczebla podstawowego i gimnazjalnego, kulturalne, jednostki sportowo-rekreacyjne.

Partnerzy w realizacji działań:

Placówki ponadgimnazjalne w powiecie, Policja, Prokuratura Rejonowa, Sąd Rejonowy, kuratorzy sądowi, społeczność lokalna, organizacje pozarządowe, Kościół.

Źródła finansowania działań:

Budżet samorządowy (gminny, powiatowy) i centralny, fundusze zewnętrzne, m.in. fundusze strukturalne Unii Europejskiej, inne programy, organizacje pozarządowe, sponsorzy indywidualni.

Wskaźniki monitoringowe:

- liczba popełnionych i wykrytych przestępstw,
- liczba opracowanych i realizowanych programów profilaktyczno-edukacyjnych oraz liczba osób nimi objętych,
- liczba przedsięwzięć edukacyjno-informacyjnych,
- liczba zrealizowanych inwestycji w celu poprawy bezpieczeństwa na drodze,
- liczba dzieci i młodzieży dowożonych do szkół,
- stopień poczucia bezpieczeństwa mieszkańców.

Prognoza zmian:

Podjęcie działań powinno przyczynić się m.in. do:

- spadku przestępczości, w tym wśród nieletnich,
- poszerzenia wiedzy mieszkańców w zakresie przestępczości i jej skutków,
- zwiększenia bezpieczeństwa na drodze.

Cel strategiczny 6.:

Rozwój kapitału społecznego i ludzkiego.

Cele operacyjne:

1. Wzmacnianie kadry pomocy społecznej.
2. Wyzwalanie aktywności obywatelskiej.
3. Rozwój współpracy z sektorem pozarządowym i podmiotami ekonomii społecznej, wspólne diagnozowanie problemów społecznych i potrzeb mieszkańców.

Kierunki działań do celów operacyjnych 1-3.

1. Doksztalcanie kadry pomocy społecznej oraz podejmowanie działań przeciwdziałających wypaleniu zawodowemu pracowników pomocy społecznej, np. poprzez zachęcanie ich do udziału w warsztatach, konferencjach, szkoleniach wyjazdowych; zapewnienie dostępu do specjalistycznych publikacji.
2. Zwiększenie liczby pracowników socjalnych do poziomu zgodnego z zapisami ustawy o pomocy społecznej.
3. Zachęcanie mieszkańców do udziału w rozwiązywaniu lokalnych problemów społecznych oraz wspieranie inicjatyw społecznych.
4. Inicjowanie w gminie działalności nowych organizacji pozarządowych aktywnych w obszarze polityki społecznej.
5. Zachęcanie do tworzenia w gminie podmiotów ekonomii społecznej lub do podjęcia na jej terenie działalności przez podmioty ekonomii społecznej o ponadlokalnym obszarze działania.
6. Realizowanie zadań z zakresu rozwiązywania problemów społecznych przy współpracy z organizacjami pozarządowymi, podmiotami ekonomii społecznej oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego (także o zasięgu ponadgminnym).
7. Wspieranie organizacji pozarządowych oraz podmiotów ekonomii społecznej poprzez promowanie ich działalności oraz udzielanie im pomocy w pozyskiwaniu środków z innych niż budżet gminy źródeł finansowania.

Czas realizacji działań:

Działania ciągle w latach 2014-2020.

Podmioty odpowiedzialne za realizację działań:

Burmistrz, Rada Miejska, Urząd Miejski, Ośrodek Pomocy Społecznej i inne jednostki organizacyjne gminy.

Partnerzy w realizacji działań:

Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Poznaniu, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, organizacje pozarządowe, podmioty ekonomii społecznej i inne podmioty prowadzące działalność pożytku publicznego, Kościół, społeczność lokalna.

Źródła finansowania działań:

Budżet samorządowy (gminny, powiatowy, wojewódzki) i centralny, fundusze zewnętrzne, m.in. fundusze strukturalne Unii Europejskiej, inne programy, organizacje pozarządowe, sponsorzy indywidualni.

Wskaźniki monitoringowe:

- liczba warsztatów, konferencji, szkoleń wyjazdowych, w których uczestniczyła kadra pomocy społecznej,
- liczba pracowników socjalnych,
- liczba inicjatyw społecznych,
- liczba organizacji pozarządowych funkcjonujących w obszarze polityki społecznej,
- liczba działających w gminie podmiotów ekonomii społecznej,
- liczba zadań z zakresu rozwiązywania problemów społecznych zleconych organizacjom pozarządowym lub podmiotom ekonomii społecznej,
- liczba wspieranych przez samorząd gminy organizacji pozarządowych,
- liczba wspieranych przez samorząd gminy podmiotów ekonomii społecznej.

Prognoza zmian:

Podjęcie działań powinno przyczynić się m.in. do:

- profesjonalizacji kadry pomocy społecznej,
- zwiększenia jakości świadczonych usług,
- zwiększenia aktywności mieszkańców, wzrostu liczby inicjatyw społecznych,
- zróżnicowania form i zwiększenia efektywności współpracy z sektorem pozarządowym oraz podmiotami ekonomii społecznej.

Ramy finansowe strategii w latach 2014-2020*

szacunkowa wielkość wydatków (w złotych) w latach:						
2014 r.	2015 r.	2016 r.	2017 r.	2018 r.	2019 r.	2020 r.
3 175 042	2 951 141	3 000 000	3 050 000	3 100 000	3 100 000	3 150 000

**) środki finansowe zaplanowane na realizację zadań z zakresu strategii*

2. WDROŻENIE STRATEGII, MONITOROWANIE JEJ REALIZACJI

Koordynatorem realizacji działań wyznaczonych w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Poniec na lata 2014-2020 będzie Ośrodek Pomocy Społecznej w Poniecu. Działania te będą podejmowane przez wskazane powyżej podmioty zgodnie ze szczegółowym harmonogramem, ujętym w opracowywanych corocznie planach działań.

Monitoring zapisów strategicznych, polegający na systematycznym zbieraniu i analizowaniu informacji dotyczących realizowanych bądź zrealizowanych już działań, będzie prowadzony przez zespół oceniający strategię. Gromadzone dane pozwolą zidentyfikować i rozwiązać problemy, które pojawiają się w trakcie wdrażania dokumentu, oraz stwierdzić, czy wyznaczone działania zmierzają w słusznym kierunku i przynoszą zakładane zmiany.

Zespół oceniający zostanie powołany zarządzeniem Burmistrza Ponieca, a w jego skład wejdą m.in.: przedstawiciele podmiotów realizujących strategię i współdziałających w jej realizacji, w tym pracownicy Ośrodka Pomocy Społecznej oraz jednostek mu podległych. Zasady działania zespołu zostaną określone zarządzeniem Burmistrza Ponieca.

Zespół oceniający strategię będzie ocenił poziom wdrożenia zapisów strategicznych raz na rok, a następnie przygotuje raport monitoringowy. Zawartą w nim ocenę skuteczności polityki społecznej prowadzonej w gminie przekaze Burmistrzowi Ponieca, sugerując przyjęcie proponowanych rozwiązań (np. programów celowych) oraz, w przypadku stwierdzenia istotnych zmian społecznych, podjęcie ewentualnych działań korygujących i wszelkich prac mających na celu aktualizację obowiązującej strategii.

Do oceny stopnia wdrożenia wyznaczonych działań zostaną wykorzystane m.in. sformułowane pod każdym celem strategicznym wskaźniki monitoringowe. W większości są one dostępne w zbiorach statystyki publicznej oraz w zasobach informacyjnych instytucji i organizacji realizujących strategię i współdziałających w jej realizacji. W przypadku części danych może zaistnieć potrzeba przeprowadzenia badań ankietowych wśród mieszkańców gminy oraz w kluczowych dla rozwiązywania lokalnych problemów społecznych podmiotach.

Przygotowany wykaz nie wyczerpuje wszystkich wskaźników, jakie mogą być zastosowane w procesie monitorowania realizacji strategii. W miarę rozwoju systemu

monitorowania dokumentu będą mogły zostać zidentyfikowane nowe wskaźniki, które w odpowiedni sposób będą charakteryzowały przebieg realizacji podejmowanych działań.

3. PROGRAMY I PROJEKTY

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Poniec na lata 2014-2020 będzie skuteczna, o ile przedstawiciele samorządu lokalnego znajdą zasoby umożliwiające opracowanie i realizację programów i projektów zgodnych z przyjętymi w dokumencie działaniami. Programy i projekty można realizować w okresach rocznych, dłuższych lub krótszych, w zależności od ich charakteru. Mogą one być przyjmowane stosownymi uchwałami przez radę i powinny stanowić załączniki do niniejszej strategii.

3.1. PROGRAMY

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Poniec na lata 2014-2020 będzie realizowana w szczególności poprzez poniżej wymienione programy:

- Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii, Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- Wieloletni program współpracy Gminy Poniec z organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego.

3.2. PROJEKTY

Prezentowany poniżej projekt powstał w trakcie prac nad strategią. Wraz z innymi projektami tego typu, których autorami mogą być przedstawiciele instytucji i organizacji pozarządowych działających w gminie w obszarze polityki społecznej, będzie stanowił „bank pomysłów”, których realizacja jest wskazana, ale możliwa będzie dopiero wtedy, gdy ich wnioskodawcy pozyskają niezbędne środki finansowe.

Projekt „Zdrowie dzieci w naszych rękach”

Wnioskodawca projektu

Szkoła Podstawowa w Poniecu

Cel główny projektu

Pedagogizacja rodziców i dzieci w zakresie zdrowego żywienia i aktywnego wypoczynku.

Cele szczegółowe projektu

- zapobieganie chorobom wynikającym z niewłaściwego odżywiania,
- walka z otyłością,
- formy aktywnego spędzania czasu.

Miejsce realizacji projektu

Szkoła Podstawowa, ul. Szkolna 8, 64-125 Poniec

Beneficjenci projektu

Rodzice i uczniowie.

Partnerzy w realizacji projektu

Dietetyk, instruktor sportowy, rehabilitanta, Urząd Miasta i Gminy.

Czas realizacji projektu

Rok szkolny 2014/2015

IV. UWAGI KOŃCOWE

Zapisy zawarte w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Poniec na lata 2014-2020 będą realizowane w ramach przyjętych działań w zależności od posiadanych przez samorząd gminy i pozyskanych z zewnątrz środków finansowych. Dla osiągnięcia wyznaczonych w dokumencie celów konieczne będzie współdziałanie różnych podmiotów funkcjonujących w obszarze polityki społecznej, w tym tych, które działają na wyższym szczeblu administracyjnym.

Autorzy dokumentu pragną złożyć serdeczne podziękowania wszystkim tym, którzy uczestniczyli w jego budowie, przyczyniając się do identyfikacji problemów społecznych występujących w gminie. Jednocześnie chcą wyrazić nadzieję na dalszą współpracę w realizacji zapisów strategii.